

Színházi Élet

SZERKESZTI INCZE SÁNDOR

Sándor

TÖRIS JENŐ - MAGYAR SZÍNHÁZ - TŰZPRÓBA -
1920. 3. SZÁM. ÁRA 4 KORONA

Nem kellom én a kezelem

V

MÉSZÁROS GIZA
BELVÁROSI SZÍNHÁZ - HÁROM CSESZETEA

[Handwritten signature]

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Budapesten és vidéken

Negyedévre . . . 48.—K

Egyes szám ára:

Budapesten és vidéken . . . K 4.—

Hirdetések
mm.-sora 4 korona

SZINHÁZI ÉLET

SZINHÁZI, IRODALMI ÉS
MŰVÉSZETI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL

Felelős szerkesztő: INCZE SÁNDOR

Szerkesztőség

Erzsébet-körút 24

Telefon: József 129-35

Kiadóhivatal

Erzsébet-körút 29

Telefon: József 121-73

A jegypénztár száma:

Telefon: József 121-72

ELŐKELŐSÉG A SZINPADON

Irta: SZÁSZ ZOLTÁN

Az utóbbi tíz-tizenöt év szindarabirodalmának egyik legjellemzőbb tulajdonsága, hogy ez alatt az idő alatt szegény embereket nem lehetett látni a szinpadon. A legutóbbi századforduló körül, a naturalista dráma virágzása idején, elég gyakran alakult át a szinpad padlásszobává, külvárosi tömeglakássá, a proletárság élete és vívódása megszokott szindarabtémává lett s Hauptmann, Sudermann, Heyermans s aztán néhányan, akik nagy sikereket is arattak az élet és a társadalom mélységeibe leszálló darabjaikkal . . . ; később azonban megszűnt ez az irányzat s az alsóbb osztályok szép lassan kivonultak a szinpadról. Még a paraszt, ez a városi közönség számára mindig kissé különlegességként ható s ép ezért a szindarabírókat újból és újból a velük való foglalkozásra csábító elem, itt-ott megjelenik; általában azonban jó idő óta a szinpadon csak a felsőbb osztályok szerepelnek s az ember, ha nem is a bárónál, de a jól szabott kabátnál kezdődik. Valóságos iskolai példája az ilyen előkelő emberanyaggal dolgozó műnek a Magyar Színház legújabb darabja, a Tűzpróba, melyben csak úgy nyüzsögnek a grófok és a hercegek s a legtöbb ezek közül is huszártiszti egyenruhában jár, ami a tömeg szemében még fokozza az előkelőségét.

Abból, hogy előbb a proletárság s az élet mélységei voltak divatosak s most a gazdagság és a társadalom orma csillog a szinpadon, azt lehetne hinni, hogy ez az előkelőség-kultusz ép úgy vagy ép annyira muló divat, mint a kilencvenes évek proletár-kul-

tusza. Én azt hiszem, hogy nem. A felsőbb osztályok és emberek, a gazdag, fényűző élet, a kiválók és hatalmasok mindenha nagyobb vonzó erőt gyakorolnak az agyra, mint a szegények és szürkék. A költői képzelődés termé-

JANKOVICH MAGDA

(Livia)

Magyar Színház — „Tűzpróba”
Angelo fotografia)

szetes nehézkedéssel fordul az élet napfényes ablakai, a jóllétben és dicsőségfényben ragyogó kivételes lények, a magasabb osztályok és magasabbrendű emberek felé. Hisz a világirodalom madártávlatból, azaz a mellékes, szórványos alakoktól eltekintve, nem egyéb, mint a királyok, fejedelmek, hősök s megfelelő ősi sar-

JANKOVICH MAGDA
(Livia)

Magyar Színház — „Tűzpróba“
(Angelo kreációja és fotográfiája)

jaik processziója. Nem hiszem tehát, hogy a mostani háboru utáni új drámairodalom — mint francia revük írják — megint a szegény néposztályra fogja szabni magát.

Az, amire azonban igenis szükség van, ami a drámairodalom telemelkedésének és megnemesedésének előfeltétele, az nem az elfordulás a gazdagok és finomak életétől s az állítólag „könnyebb“ proletárelét felé való közeledés, hanem magának a színpadra vitt életnek igazabb, művészebb, mélyebb megjelenítése. A felsőbb osztályokról szóló mai darabok veszedelmesen hasonlítanak a divatképekhez; főleg az amerikaiakra illik ez, amelyek pompás kiállításukkal, nagyszerű férfiakkal és nőkkel a *Vogue* egyes számaint juttatják eszembe. Igaz, hogy a tömegre a kívül-belől divatképszerű szépségek hatnak. Mert például a nőknek az igazi, művészi testszépség iránt sokkal kevesebb érzékük van, mint a „beauté couturière“ a „szabónői szépség“ iránt, ép így a fejletlen izlésű emberek is megelégszenek a felsőbb osztályok külső életének szemlélésével s nem kívánják meg a finomabb és mélyebb ember ábrázolását. Ez sok divatdarab sikerének titka. De viszont a küzdelem e tömegek izlésbeli fejletlensége ellen ad értéket az irodalmi műnek s fejleszti ezt a fejletlen izlést.

Bájos szininövendék emlékkönyvébe

Ha költő lennék megénekelném
Az ajkadról gyöngyöző zenét,
Ha festő lennék megfesteném a
Tested elrejtett édenét.

Ha író lennék írnék regényt a
Szerelmeidről ifjú dáma,
S ha apád lennék — megvernélek,
Hogy két hétig bógnél utána.

TÖRÖK REZSŐ

A tizennyolcéves Törzs

szendőkig megvárakoztatták a Tüzpróbával Drasche-Lázár Alfrédot. A publikum most annál dusabban kárpótolja őt is, a művészeket is, akik izgalmas és oly hatásos művét

sikerre vitték.

* * *

Mi a Tüzpróba sikerének titka? Azt hisszük nem utolsó sorban a környezet amiben játszik. Hercegi szalon, lóverseny-tér, huszártisztek mulatsága — még nem volt olyan idő és olyan publikum, amelyet ne érdekelt volna a felső tízezer élete, az előkelőség és luxus, amelyre annyi sokan vágyódnak és amelyből olyan kevésnek jut az életben.

* * *

A Tüzpróba szerzője, Magyarország jövődó prágai követe, ahol fiatal korában aktív dragonyos tiszt volt, majd előkelő állami és diplomáciai pályát futott be, természetesen közvetlen közletről ösmeri ezt a milliók által áhitott életet. Ez ad neki nagy előnyt számos irótársával szemben. A dolovai nábob lánya óta talán senki sem vitte a magyar uri osztályt annyira sikerrel színpadra, mint Drasche-Lázár Alfréd.

* * *

A Tüzpróba leghálásabb szerepét gróf Magnus Miklóst, *Törzs* Jenő játssza. Mintha csak újra a Sárga liliom főhercegében látnók. Alakítása nem csak színészileg mély, de végtelenül kellemes is. Külön látványosság a ludovikás kadét, akit az első felvonásban játszik. Egyenesen megdöbbenő, hogy Törzs mennyire tud tizennyolcéves lenni a színpadon. (Éppen most játszotta száznál többször egyik fény szerepét a Reichstadti herceget.) Szinte megfoghatlan, hogy ugyanez az ember miként tudta a Jókai-Hevesi-féle Magyar Nábobban a pátriárkai öregségnek is ugyanilyen tökéletes alakítását nyújtani. Felesége, a nagyszerű *Forrai* Rózsi, egy züllött grófnő szerepében megrendítően tragikus, míg Uray Tivadar hercegurfi kadétja ma-holnap erős konkurrenciát fog csinálni Bilitzky, Maróthy hercegurfi kadét népszerűségének.

* * *

A publikum pedig ostromszerű rohanással veszi, vásárolja az érdekes, mozgalmas darab jegyeit. Tulzsufolt házak tapsolnak a moziszerűen izgalmas, változatos gazdag darabnak.

Drasche-Lázár Alfréd, aki a premiéréjét követő nap tartotta esküvőjét néhai Ángyán professzor lányával, életének egy igen fontos állomásához érkezett el. A népszerű regényíró egy csapással lett a színpadon is első arrivista.

Ilyesmi is előfordul

Darabot írok. Művem még nem kész, de máris nagy szégyen érte Amerikából még egyetlen dollárt se ígértek érte. (sz.)

SIMON MÄRCSA
(Dünhusen grófnő)
Magyar Színház — „Tüzpróba“
(Angelo fotográfia)

„A nagyvilági nő” — a Gerbeaudban

A nagyvilági nő a Gerbeaudba jár mostanság. A nagyvilági nő — Tóth Etelka, Ruttkay György darabja, amely a héten a vigszínházi próbák során ezt a végleges címet kapta. A Vigszínház legközelebbi uidonságának ugyanis nem épen legkisebb érdekessége, hogy második felvonása egy cukrászdában játszódik, Pest leghirebb és legnagyobb cukrászdájában, a Gerbeaudban. Hogy ezt a milieubeli érdekességet mentől jobban kihasználhassák, a nagyvilági nő szereplői mostanában sűrűn látogatnak el a színpadi cukrászda eredetiébe, a Gizella-térre.

Idejár mindenekelőtt Gombaszögi Frida — az előadás legnagyobb érdekessége — aki a címszerepet játssza. Társaságában van huga, Gombaszögi Ella, nemcsak mint jó nővér, hanem mint jó partner is. A két Gomba ugyanis — és ez harmadik fő meglepetése az előadásnak — együtt lép fel a nagyvilági nőben. Majdnem azt irtuk, hogy együtt debütál, hiszen Ella még régebben nem volt színpadon, mint Frici.

S. KOMLÓSSY ILONA
(hercegné)
Magyar Színház — „Tűzpróba”
(Angelo fotográfia)

Hál Istennek egészséges és ettől játszhatott is volna vidáman, viszont a Vigszínház műsora volt olyan szeszélyesen mostoha, hogy benne már több mint egy szezon óta nem jutott hely, az egyik legtehetségesebb magyar művésznőnek, Gombaszögi Ellának. Ruttkay György gavallérosan gondoskodott róla, hogy újra szerephez jusson ez a példátlanul kedves és ötletes művésznő.

Velük együtt jár a Gerbeaudba a kiváló Gách Lilla, a nagyszerű Fenyvesi Emil, Lukács Pál, a hősszerelmes, Vendrey tata, Kertész Dezső és Tanay Frigyes, aki egy igaz eredeti figurát, egy vidéki patikussegédet játszik. Odajárnak, Molnár Arankával az élükön, a színház ama művésznői is, akik a színpadon a cukrászkisasszonyokat fogják játszani. Molnár Aranka úgy hirtik külön kabinetalakítást ad az ő szerepéből és hogy a figura mentől tökéletesebb legyen a Gerbeaudnál reggelizik, ebédel, uzsonnázik és vacsorázik, valósággal ott lakik. Igen szorgalmas Gerbeaud-vendég azonkívül Ferenczi Sándor mester, a Vigszínház diszlettervezője. Olyan tökéletes Gerbeaud-t visz a színpadra, hogy az épen olyan szenzáció lesz, mint volt annak idején a Molnár Ferenc Farkasának Pannoniabeli fehér szobája.

A Gerbeaud csupa izgalom mostanában. Mindenki a művészeket bámulja, mindenki tudja, miért járnak oda és törzsvendégek és cukrászkisasszonyok egyformán izgatottan lesik, melyik karakterisztikus mozdulatukat viszik a művészek színpadra. Szóval nagy az izgalom a Gerbeaudban — de a nagyvilági nő premiére-jegye már mindenkinek a zsebében van. Január 31-én üres is lesz a Gizella-téri cukrászda. Mindeki ott lesz a Vigszínházban. Ki a színpadon, ki a nézőtérén.

Szerző ur mondja meg őszintén

Az adólistában
ugyanannyi jövedelme szerepel
mint az Intim Pistában. (sz.)

HÁROM CSÉSZE TEA

— Minden asszony megcsalja az urát; ha nem a valóságban, hát az álmaiban. De valóság lesz az álomból, ha a férj durva kézzel akarja szétépíteni az ábrándot...

Egy szellemes bécsi író, *Sloboda Károly* mondja ezt a kétélű aforizmát, ami ha nem is egészen új, de mindig igaz marad és kétségkívül hatásos a színpadon. Az író természetesen darabjának egyik szereplőjével mondatja el ezt az életbölcseletet, amelyen valóban rutinnal és sok ötlettel épül fel a három felvonás. A modern nagyvilági házasságot ősi geometriai ábráját, azt a bizonyos háromszöget viszi színpadra *Sloboda* darabja, amelynek három sarkában a férj, a feleség és a házi barát állanak. A darab kezdetén három

teáscsésze szimbolizálja ezt az együttest: minden csütörtökön este együtt teáznak *Hugó*, a felesége, *Lea* és közös barátjuk, *Ábel*, az asszony leánykori udvarlója, aki a nászajándékul kapott teáscsészékkel együtt került a háztartásba.

A „Három csésze tea“ kiindulási pontja, tézise tehát olyan, amilyent már láttunk elég-szer színpadon. *Sloboda* azonban a zsonglőr virtuóztatásával játszik három figurájával. Ideoda dobálja őket, biztos kézzel kapja el ismét és bármennyire is felő, hogy megtörténik a baj, az utolsó pillanatban mégis csak vissza-kerül mindegyik a maga rendes helyére.

A férjnek sehogysem tetszik, hogy felesége leánykori udvarlója, a fölényes, asszony-

MÉSZÁROS GIZA, GELLÉRT LAJOS, PETHEŐ ATTILA
(Lea) (Hugó) (Ábel)

Belvárosi Színház — „Három csésze tea“

(Papp R. felv.)

bolondító Ábel állandóan hozzájuk jár és elhatározza, hogy kitiltja házából. A barát azonban megelőzi: elhatározza, hogy kemény leckét ad az ostobán féltékeny férjnek. Elbúcsuzik az asszonytól, de magához veszi a fényképet. Lea visszaköveteli, de Ábel kijelenti, hogy csak a lakásán adja vissza — este hat és nyolc között. Lea méltatlankodik, erélyesen tiltakozik, de a képet már nem kérheti vissza, mert Hugó lép be a szobába, sőt mikor a férj észreveszi, hogy hiányzik a kép, Lea azt hazudja, hogy a keretezőnél van.

A második felvonás Ábel lakásán játszik és a néző szent biztosra veheti, hogy az asszony most meglátogatja a házibarátot. Sloboda azonban furfangos író. Előbb a férjet hozza be. Hugó féltékeny és nyugtalan. Felkeresi Ábelt, aki kertelés nélkül bevallja, hogy asszonyt vár. Éppen csak annyi idő van, hogy az egyik ajtón kitudszolja a férjet, a másikon már belép az asszony. Lea szemrehányásokkal

kezd, Ábel védekezik és bevallja, hogy nála járt Hugó és nem mehet le, az ura lesi az utcán.

— Szóval csapdába kerültem! — mondja az asszony.

A férj pedig valóban az utcán van és az ablakon át megpillantja Leát Ábel lakásán. Kétségbeesett dühvel rohan fel, a barátra támad, aki mindent bevall. Hugó ezek után amerikai párbajra kényszeríti Ábelt, aki természetesen a fekete golyót huzza. Negyvennyolc órán belül főbe kell magát löni. Hugó erre annyira megijed, hogy még Ábelnek kell őt megvigasztalni. Viszont Ábel, miután nem akar egy számlát úgy kifizetni, hogy semmit se kapjon érte, megfogadja Hugónak, hogy élete hátralévő negyvennyolc órájában még el fogja venni Leát.

A harmadik felvonás ismét Hugóéknál játszik. A férjet nagyon megijesztette a halálra ítélt Ábel utolsó kijelentése. Annyira fél, hogy másnap estig utcára sem engedi a feleségét

MÉSZÁROS GIZA, PETHEŐ ATTILA
(Lea) (Ábel)
Belvárosi Színház — „Három csésze tea“ (Angelo fotografia)

és maga sem mozdul el hazuról. A szobalány véletlenül bepillant az esti lapba, tőle tudja meg a végzetes hirt: Ábel öngyilkos lett amerikai párbaj következtében. Lea rögtön kitalálja az okot és magánkívül támad férjére, aki elképedve látja, hogy Ábel még így a távolból is el tudja venni tőle a feleségét, holott ha mindén a régiben maradt volna, sokkal nyugodtabban élhetnének. A legkritikusabb pillanatban belép — Ábel. Bucsulátogatásra jött. Nem halt még meg, csak a bucsulevét írta meg a szerkesztőnek, de azután eszébe jutott, megnézi még, milyen az a világ, amely őt halottnak véli. Dehogyan engedi most már Hugó meghalni! Maga teszi számára a harmadik csésze teát az asztalra, amelyen ismét a megszokott helyen áll a három csésze.

A váratlan fordulatokban *gazdag mesét három szereplő rendkívül szellemes párbeszédekben bonyolítja le Sloboda Károly. Finom gondolatai, elmés atórizmái vannak és minden trivialisitás nélkül, előkelően kezeli a kényes

témát, amely így újjá lesz a kezében. Hogy a darab nálunk is megérdemelt sikert aratott, azt a bécsi író mindenekelőtt a magyar együttesnek köszönheti. *Mészáros* Giza finom beszéde, érzelmi váltakozása művészi ábrázolást ad az asszony sokféle összetételű alakjának. A férj szerepében érdekes és jellegzetes *Gellért* Lajos, *Petheő* Attila pedig előkelő és pompásan teszi hihetőkké a szofizmákat. A három színész pompás alakításához járul dr. *Bárdos* Arthur megértő és artistikus elgondolású rendezése, amelyhez *Novák* András tanár diszletei adnak művészi keretet.

Egy költő emlékkönyvébe

Jöhet bármily irány,
te elől ordítasz.

Költő vagy. Néha külföldi költőket,
máskor meg köpönyeget fordítasz.

(sz.)

MÉSZÁROS GIZA, GELLÉRT LAJOS, PETHEŐ ATTILA

(Lea)

(Hugó)

(Ábel)

Belvárosi Színház — „Három csésze tea“

(Papp R. felv.)

Virágeső a szinpadon

— Kik kapják a legtöbb virágot? —

A színész vagy színésznő, játék végén megjelenik a rivaldasor fényében, mosolyogva megköszöni a tapsokat, azután öltözőjébe siet. A közönség pedig elszéled az éjszakai nagyvárosban és azt hihetnénk, hogy színész és közönség, a legközelebbi színházi estéig nem törődnek egymással. Pedig nem így van. Az „ezerfejű Cézár“ figyelmes és hálás kedvenceivel szemben, a szinpadon túl is, elkíséri őket magánéletükbe is érdeklődésével, gyöngédségével és kedveskedésével. Egész lajstromát lehetne felsorolni az ötletességnek, mellyel a közönség alkalmat talál magának arra, hogy kedvenceit már-már szinte agyon-dédelgesse, de én e cikk keretében csak a hódolat legfinomabb kifejezőjével akarok foglalkozni: a virággal. Egyidős a tapssal. Már a biedermeier-idők színházi krónikása megemlékezik virágesőkről melyekkel Dérynét, Hollósy Cornéliát és Laborfalvy Rózát halmozta el a közönség és csodákat mesél a bécsi ibolyákról,

melyekkel a tél közepén itt vendégszereplő Eisler Fannynak kedveskedtek a gavallér Pest hajdani fiataljai.

Ma, a virágkultusz, mintha hanyatlóban volna. Egy híres és régi pesti virágkereskedővel beszéltem a napokban, aki valósággal legendákat mesélt azokról a pazarul pompás virágajándékokról, melyekkel a régi Népszínház virágzása idején halmozta el kedvenceit a közönség.

— Szép idők voltak, sose jönnek vissza — mondotta az öreg ur. — Blaháné öltözőjében egyik este se lehetett mozdulni a virágtól, Küry Klári két kocsin ment haza a színháztól, egyikén mindig a virágja utazott. Pálmay Ilkának olyan csokrokat küldtek, hogy két embernek kellett vinni . . . és Hegyi Aranka és a többiek . . . Hol hallani ma ilyesmiről!! Hiszen virág sincs. Olaszországból nem lehet hozatni, itthon nincs szén, az üvegházak hidegek . . . Higyje el, meghalt a virágkultusz . . .

Oly szomorúan, oly elkeseredetten mondta ezeket a kedves öreg ur, hogy magam is elgondolkoztam. Hogyan? tényleg meghalt a virágkultusz, a közönség szeretetének ez a nemes és finom megnyilvánulása?

Elhatároztam, hogy végigjáróm a híres virágkereskedéseket és megkérdezem őket, kapnak-e még virágot a pesti színésznők, vannak-e még ennek a színházvárosnak zsufolt nagy Budapestnek igazi kedvencei, akiknek virággal hódol a hálás közönség?

A virágkereskedők azzal fogadnak, hogy *nincs virág* és ami nincs az természetesen *drága*. Egy kis „színházi arranzsmá“ (ahogy ők nevezik) 5-6000 koronába kerül.

— Hát küldenek a színházakhoz is virágot néha? — kérdeztem.

— Hogyne, de mennyit — nevettek a kis-asszonyok.

És azután elsorolták szépen, hogy kik kapják a ma kedvencei közül a legtöbb virágot. Hiver, szóról-szóra, névről-névre leirtam valamennyit és közben örömmel konstatáltam, hogy a virágkultusz nem halt meg, még csak nem is alszik, csak csendesebb, diszkrétebb, kevésbé kérkedő, mint hajdanában volt.

Akármilyen kevés legyen is a virág, az igazi kedvencek ma sem szűkölködnek benne, hogy pedig kik ezek a kedvencek, — arra nézve felvilágosítással szolgálhat az alábbi névsor.

PETHEŐ ATTILA

(Ábel)

Belvárosi Színház — „Három csésze tea“
(Angelo fotográfia)

Fedák Sári azok közé tartozik, akiknek naponta is kijut a közönség figyelméből. A nagyszerű primadonnát valósággal elhalmozzák tisztelői rózsával, ciklamennel, orgonával és nincs olyan híres virágkereskedés, aki ne szállított volna a számára. A János vitéz ötszázadik előadására pedig olyan virágosóval szándékozzák meglepni a művésznőt tisztelői, amely még az ő virágözönnel ékesített diadalai közepette is szenzáció lesz.

Péchy Erzsit is állandóan elhalmozzák tisztelői gyöngyvirággal, szekfűvel, ciklamennel, élő babérral és rózsával. Csodálatos volt az idei karácsonyi ajándéka, egy virággal, szalaggal, gyönggyel díszített miniatűr szobácska, melynek asztalán apró karácsonyfa állott s melynek értéke, kerek hatezer korona volt.

Simonyi Mária is naponta kap virágot. Egyik legnevezetesebb virágkosarát az „Ötvenéves férfi” premiérjére kapta. Ötven szál orgonából állott s a szalagján ez volt írva: „A kiváló művésznőnek — Simonyi Máriának”. Ez a kosár nagy feltűnést keltett és méltán — hiszen 5000 koronába került.

Paulay Erzsit szintén nap-nap után kap virágot. Ő arról nevezetes, hogy mindig a szezonvirágot szereti, a vegyes, színes csokrokat.

Gombaszögi Frida minden premiérjére halomszám kapja a virágot. Híres-nevezetes volt az az ezer apró, színes virágból összeállított bieder-mayer-csokor, amit a Románc premiérjén kapott. Szanatoriumi szobáját naponként friss virággal díszítették fel hódolói.

Naponként kapnak még virágot: a szép *Kerényi Gabi*, a temperamentumos *Balogh Böske* és *Lóth Ila*, *Bánhidly Ilona* legutóbb egy csodaszép japánkosarat kapott, közepén egy bieder-mayer-babával, *Ilosvay Rózsi* egy rózsafát a Terike premiérjére, *Bajor Gizi* krizantémot, *Ághy Böske* cikliment.

Varsányi Irén, *Kossáry Emmi*, *Lábass Juci* *Mészáros Giza*, *Márton Erzsit*, *Medgyasszay Vilma*, *Kertész Ella* és *Haraszthy Hermin* öltözője felé a premiérek napján indul el a virágok zarándokolása.

Régi, nagy primadonnák közül *Kürtü Klári*t és *Pálmay Ilkát* keresi fel virágaival a hála és szeretet leggyakrabban.

Moziprimadonnák közül, a gyönyörű *Lenkessy Icát*, *Hollay Camillát*, *Farkas Antóniát* és *Boyda Jucit* csaknem naponta örvendezteti meg valamelyik mozirajongó.

Egyéb primadonnák közül *Törzs Jenő*, *Galetta, Király* és *Beregi az*, aki nem panaszkodhatik. (Az ő virágküldőik rendszerint pirulva lépnek be a kereskedésbe, s igen gyakran színes levélkét mellékelnek, melyeket a fizikakönyv kék borítékja alól kotorásznak elő.)

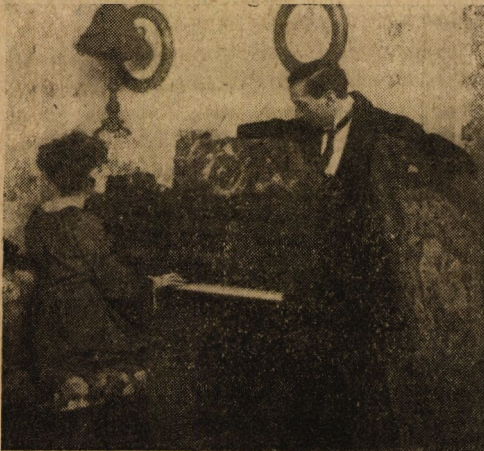
Eddig van. Végezetül még annyit, hogy mire idáig értem, irigy lettem és elhatároztam, hogy én is virággal hódolok magamnak. Kiválasztottam egy szegfűt.

— Mi az ára? — kérdeztem.

— Husz korona — felelte a kisasszony.

Még jobban irigykedtem.

Sass Irén

MÉSZÁROS GIZA, GELLÉRT LAJOS
(Lea) (Hugó)
Belvárosi Színház — „Három csésze tea”
(Papp R. felv.)

PETHEŐ ATTILA, GELLÉRT LAJOS
(Ábel) (Hugó)
Belvárosi Színház — „Három csésze tea”
(Papp Rezső felv.)

Kettős operabemutató

— Donna Anna, Utolsó álm —

Az Operaházban általában ritkaság a bemutató az utóbbi időben. Az operaujdonságok kiállítása rendszerint óriási összeget emészt fel és a mostani megszorított budget mellett a színház kénytelen ujdonságok előadásától tartózkodni. Ezért nem kerülnek nálunk mostanában előadásra a külföldi új operák és a hazaiak közül is nagyon szigorú elbírálással csak azokat viszi színpadra az Operaház igazgatósága, amelyek feltétlenül érdemesek arra, hogy a nyilvánosság elé kerüljenek.

Az a kettős operabemutató, amely a szombati estét avatta ünneppé az Operaházba, különösen fontos és érdekes tehát ebből a szempontból is. Magyar szerzők új művei kerültek első ízben előadásra s ezzel az Operaház legmeggyőzőbben dokumentálta a nemzeti irány

MÉSZÁROS GIZA

(Lea)

Belvárosi Színház — „Három csésze tea”
(Angelo fotografia)

felülkerekedését, de egyben bebizonyította azt is, hogy hazai szerzők művei közül is csak a legjobbat érdemesíti arra, hogy színre hozza.

Két egyfelvonásos az Operaház premierjének anyaga. Az egyik opera, „Donna Anna” a címe és zenéjét Nádor Mihály írta Mohácsi Jenő szövegére. Mohácsi, aki már több sikerült operaszöveget írt (legutóbb „A makranos herceg” című műve, Gajáry István zenéjével aratott sikert) a „Donna Anna” meséjét E. T. A. Hoffmann, a nagy romantikus író egyik híres novellájából vette. A novellának „Don Juan” a címe, és hőse Kreisler Johannes, Hoffmann kedvelt regényalakja.

Kreisler megérkezik egy kis német város fogadjába. A pincér bevezeti szobájába és elmondja neki, hogy este olasz színtársulat érkezik a városba, amely Mozart Don Juan-ját fogja előadni. Kreisler fáradtan egy karosszékbe roskad és egyik dalát kezdi énekelni. Egyszerre nyílik a szomszéd szoba ajtaja és egy bájos nő lép be, aki megkérdezi, kitől való a szép dal és ki énekelte?

— Én énekeltem a dalt és én irtam — feleli Kreisler.

Erre a nő is bemutatkozik: ő az olasz operatársulat primadonnája és este fellép Donna Anna szerepében. Meghívja Kreislert, jöjjön el ő is az előadásra. Összebarátkoznak, de az énekesnő az első ölelésnél elájul. Mikor magához tér, mentegetőzik, súlyosan szivbajos, ez okozta rosszulletét. Az énekesnő azután el-siet a színházba. Kreisler magára marad. Elalszik. Álmában megjelenik előtte Donna Anna alakja színpadi jelmezben. Kreisler felismeri benne azt a nőt, akire mindig vágyódott s akit sohsem tudott elérni. Mikor szerelmesen át akarja ölelni, az asszony figyelmezteti: „Nézz meg jobban. Én az — anyád vagyok”.

Hirtelen változik az álmokép. Kreisler Donna Annában azt a lányt látja, akit először csókolta életében. Ujra át akarja ölelni, de megint mást mutat az álom: „Én a muzsa vagyok! Nem csókolhatsz meg földi ajakkal!”

— A látomás ezután eltűnik. Kreisler föl-ébred, becsengeti a pincért. Késő este van már.

— Hol van Donna Anna, aki az imént sietett el a színházba?

— Nincs színházi előadás, — mondja a pincér.

— Az a hölgy, akinek Donna Anna szerepét

MÉSZÁROS GIZA, PETHEŐ ATTILA

(Lea) (Ábel)

Belvárosi Színház — „Három esésze tea“
(Papp Rezső felv.)

kellett volna énekelnie, szivgörcsöt kapott és meghalt . . .

Mint Hoffmann minden elbeszélése, ez a novella is tele van fantasztikumokkal, rejtelmes, földöntúli dolgokkal és akárcsak más novellái, amelyekből a híres, örökéletű, Offenbach-opera készült, ez is hálás anyagot nyújtott a szövegíró számára, aki viszont a komponista részére tudta hasznosítani ötletes és szinpadra illő formában. Viziók, különös látomások sorozata az egyfelvonásos opera, amelynek drámaiságát kitűnően érzékíti Nádor invenciózus zenéje.

Nádor Mihályt eddig csak tinom dalaiból, hangulatos chansonjaiból, szellemes operettjeiből ismerte a közönség. A jónevű zeneszerző, aki újabban a Király Színház dirigense, a „Donna Anna“ zenéjével egyszerre legjobb drámai komponistáink közé kerül. Operájának partitúrája komoly tudásról, sokoldalú invencióról és nagy hangszerezési készségről számol be, amely tulajdonságok biztosítják a „Donna Anna“ nagy hatását.

Az operának mindössze két szereplője van. Donna Annát M. Medek Anna éneкли nagy, igazi

művészettel, Kreisler szerepében pedig Gábor Józsefnek van kitűnő alakítása. A pincér szerepében Palotay Árpád állja meg kitűnően helyét.

Az új operával egyidejűleg bemutatóra kerül az „Utolsó álom“ című ballet, amelynek zenéjét Harsányi Tibor írta Persián Emánuel szövegére.

A kis tánckölteménynek, amely egy bál estén játszik, Pierrot a hőse. Az életunt Pierrot egy rózsát talál szobája padlóján. Felveszi, azután elnyomja az álom és álmában a rózsza meglevenedik előtte. Gyönyörű leány lesz belőle, aki kecsesen szökken előle és végül kilibben az ablakon. Csak álom volt az egész és a busan ébredő Pierrot végrehajtja sötét szándékát.

Harsányi Tibor a Zeneakadémiának volt a növendéke és a múlt évben a Medgyaszay-színházban működött mint karmester. Nagyon finom, érdekesen eredeti zenét írt, amelynek bizonyára nagy hatása lesz. Persián Emánuel író és iparművész és mindkét képességét érvényesíti a balletben, mert nem csak a szöveget írta, hanem a diszleteket és jelmezeket is tervezte. Pierrot szerepét Nádasi Ferenc táncolja, a meglevenedő rózsza szerepében pedig Nirschy Emiliának van hálás alakítása.

TARNAY LEONA, HORTI SÁNDOR

(özv. Mókusné)

(Besenecker)

Revüszínház — „Pünkösdi rózsza“

(Labori felv.)

INTIM PISTA, hogy mikor és milyen lesz a „János vitéz“ ötszázadik előadása?

— Arra a kérdésre, hogy mikor lesz, a legpontosabb választ tudom adni, de azt, hogy milyen lesz, csak halvány körvonalakban tudom jelezni. Nincs elég szókincs ahhoz, hogy leírjam, micsoda nagyszabású ünnep készül erre a nevezetes estre. A „János vitéz“ csütörtökön, január 22-én éri meg az ötszázadik előadás jubi-

GALETTA FERENC, PÉCHY ERZSI

(Gazsi)

(Klári)

Revüszínház — „Pünkösdi rózsá” (Labori felv.)

leumát A Király Színház igazi nagy országos ünnepnek készíti elő ezt a nevezetes estét. A páholyokban és a földszinten csak meghívott vendégek jelennek meg s az estélyi ruha kötelező. Szimbólikusan is ünnepelni fog az egész ország: a nézőteret a hatvanhárom magyar vármegye cimere fogja díszíteni. Az előadás előtt Rákosi Jenő fog ünnepi konferánst tartani és ez külön diszt ad az estnek.

— Megkapóan szépek ígérkeznek ez az előadás. Csak lehetne valahogyan helyet kapni az emeleten!

— Majd megpróbálom, talán tudok jegyet szerezni.

— Nagyon kedves volna . . . Mondja, miért nem lépett fel a napokban egy estén Németh Juliska az Apolló-kabaréban?

— Egy kis baleset érte a kitűnő művésznőt. A Ritzben vacsorázott nagyobb társasággal és mikor kijöttek, egy ló megharapta. Németh Juliska kissé nagyon is a járda szélére állt és a ló nyilván megérezte a családásig hű széna-illatot, amit a parfömje árasztott. Utána kapott, de szerencsére semmi komolyabb baj nem történt. Másnap nem lépett fel, de harmadnapra már ismét vidáman fogadta a tapsokat a színpadon. Heltaj Jenő azonban népdalba foglalta a különös balesetet, mondván: „Eszemadta, lóharapta kis barna! . . .

— A fő, hogy nincs komolyabb baja. Mi hír Medgyasszay Vilmárról?

— A mi drága Mimink Bécsben van, de nem a Ronacherben lép fel, ahogyan eredetileg tervezték, hanem a Simplicissimusban. A Ronachert ugyanis nem tudják futeni és így Medgyasszay inkább a Simplicissimusban működik, ahol forró sikerei vannak. Hat dalt énekel s köztük legnagyobb hatása van Petőfi „Előre!” című költeményének.

— Mi van Harsányi Zsolttal? A multkor már sok finom irásának örvendünk, most egyszerre megint elhallgatott.

— Meghült a jó Zsolt és most megint kénytelen kis ideig az ágyat őrizni. Hogy szerencsésen felépülten visszatért, redak-

ciós íróasztalaihoz és kénytelen volt hivatászerűen éjjel is a városban maradni, több ízben gyalog ment ki a szigeten lévő lakására. A nyirkos időben azután meghűlt. Most a Grünwald-szanatóriumban fekszik, de remélhetőleg rövid idő múlva már ismét köztünk lesz.

— Persze most nem dolgozik?

— Egyelőre nem, de azért a Nemzeti Színház mégis Harsányi-bemutatóra készül. Zsolt olyan szorgalmas volt a múltban, hogy akkor is tud produkálni, amikor nem dolgozik. A Nemzeti „A griffmadár” című darabját fogja bemutatni a főszerepekben Bayor Gigivel és Rajnai Gáborral.

— Mi újság az énekes színházakban?

— Több operalátogató fel akarja jelenteni Adler Adelinát, mert a „Mignon” minapi előadásán a híres narancs-áriát a megengedettnél két hanggal magasabban énekelte.

— Házasság? Esküvő?

— Van az is. Donáth Aranka, akinek

MAGAZINER BÖSKE, TOMPA BÉLA
(Tatjana) (gr. Juranovich)

Revüszínház — „Pünkösdi rózsá” (Labori felv.)

tehetőségét a Muskátli Kabaréból ismerhetik — menyasszony. Még pedig francia menyasszony. Egy francia kapitány veszi el feleségül. Az érdekes hymen-hírek az az előzménye, hogy Donáth Aranka hetekkel ezelőtt a pécsi Pannonia Színházhoz szerződött, ahol nagy sikerei vannak. A megszállott Pécssett ismerkedett meg Raoul Derain francia kapitánnyal, az ismeretségből komoly szerelem lett és Derain kapitány megkérte a fiatal művésznő kezét. A francia katonatiszt a múlt napokban Budapesten járt, hogy a kedves Donáth-papának is kikérje beleegyezését, amit természetesen meg is kapott. A fiatal pár a jövő hónap végén már Párisba utazik nászutra.

— Hát Bojda Juci eljegyzéséből mi igaz?

— Semmi, rossz vicc volt az egész. Az Andrassy-uti Színházban csak a kollégák

RADÓ BÖSKE, GALLAY NÁNDOR

(Turnovszky grófnő) (Slipp)

Revüszínház — „Pünkösdi rózsá” (Labori felv.)

hiresztelték el tréfából, hogy Bojda Juci Torday Ottónak lesz a felesége. Ebben az esetben ugyanis így szerepelne a kedves fiatal művésznő neve a szinlapon: T. Bojda Juci. Ami hangosan olvasva igazán furcsa volna kissé. Jucinak nagyon alapos gyanuja van arra, hogy a vicces eljegyzési hirt Boross eszelte ki.

— Hát még mi ujság?

— Majd máskor többet. Most Varga bácsihoz megyek, hogy megkérjem, gondoskodjék jegyekről Ruttkay György premierjére. Csókolom a kezeiket, a viszontlátásra!

KÉT GYÖNYÖRŰ MESEJÁTÉKOT mutat be e hó 24-én d. u. 1/2 3 órakor a Madách Színház a gyermekeknek. Az egyik darab címe „Három kívánság”. Szerzője ifj. Gaál Mózes, kilenc képből áll. A másik darabnak a címe „Madárfészek”. Ez háromfelvonásos. A Madách Színház a gyermekeknek hetenként kedd, szerda, péntek, szombat és vasárnap délután 1/2 3 órai kezdettel tart előadást, amelyeken a gyermekek és ez a legfigyelemre méltóbb szempont — a tiszta irodalom jegyében kapják meg nemesen oktató szórakozásukat.

HORTI SÁNDOR
(Besenecker)

Revüszínház — „Pünkösdi rózsá” (Labori felv.)

A színésznő és a költő

Volt egy költő, fiatal naiv,
ki kilószámra írta verseit.
Irt reggelente lenge madrigált
és este szonettet, amely hevít.

Irt jambusokban s irt keresztimékkel,
csak költött éjjelen s napokon át.
De mindhiába. A hir nem röpité
világgá sehogy lelke mély szavát.

És egy napon uj szerelemre bukkant
a nagy-színésznő szeme sugarán:
gyönyörű volt, démoni pillantásu,
valami más, mint minden más leány.

Utána járt, lépten, nyomon követte,
a szinpadon, kint a színház előtt.
A színésznő meg is hallgatta végül,
a nagy rajongás meghatotta őt.

S a költő most már nagygyá akart lenni,
hiressé és gazdaggá mód felett.
S hogy a lapokban nem olvasták versét,
kiészelt egy pokoli ötletet:

Majd észrevesztek, szólt nekipirulva,
majd erőszakkal szerzem meg a hirt!..
Egy hosszú létrát cipelt ő magával —
és verseket a házfalakra irt.

És irt a házak palatetejére
a gyárkéményre s a toronyra ő;
és várta, hogy a hir szárnyára kapja,
S költői neve végül nagyra nő.

De mindhiába. Olvasatlan hagyták,
szegény neve ismeretlen maradt.
És hullt a könnyje, mint a nyári zápor,
mely verdesi a sűrke falakat.

A nagy színésznő, kinek elpanaszlá
a költő lelke buját, bánatát,
megsimogatta démoni mosollyal
a költő kócos és sötét haját.

És így szólt hozzá fölényes szavakkal:
rossz helyre írja verseit fiam!
Lapok! a házfal! és a gyári kémény!...
Mindez mit ér, belőlük annyi van!

Nézze a vállam és a keblem bőrét
a két karom, nyakam és a kezem...
Ezekre írja verseit ezentul
és hires, neves költővé leszen!

SOMLYÓ ZOLTÁN

Mi legyen a sláger?

— A „Szinházi Élet” körkérdése —

Sláger. Mi van ezen kérdezni való? — ütődik meg az olvasó. Nagyon is sok. Megkérdezzük az olvasót, hogy mi legyen a sláger és ezzel — óh álmok álma — mindenkit megteszünk színházigazgatónak.

Mindenkinek joga van válogatni. Fantáziájában mindenki a legkülömb dolgokat produkálhatja. Például eljátszhatja a Hamletet Fedák Sárival vagy János vitézt Wekerle Sándorral. Operamuzsikát irathat Herczeg Ferencsel vagy szinpadi diszletet festethet Molnár Ferencsel.

Lehet új darabokat is írni. Szabad a meglévő darabokat tetszés szerint újra kiosztani és azt — képzeletben — előadatni akármelyik fővárosi szinpadon, tekintet nélkül arra, hogy az illető művészeket és művésznőket most a valóságban melyik színházhoz köti szerződésük.

Szabad új írói társascégeket létrehozni, szövegíró és zeneszerzőt új operával vagy operette-tel megbízni, új mozistarokat fölfedezni, filmtémákat ajánlani.

Mindent lehet. Nincsenek sem korlátok, sem lehetetlenségek. A „Szinházi Élet” minden egyes olvasója megépítheti a maga ideális színházát, megírhatja a maga ideális darabját, megrendezheti a maga ideális előadását. Lehet egy személyben direktor, szerző és rendező. És amit kitalál, amit akar, az lesz — szerinte — az ideai szezon igazi nagy slágere.

A beérkezett pályaterveket közölni fogja a „Szinházi Élet” szerkesztősége. A legeredetibb és legötletesebb válaszokat külön meg is jutalmazzuk.

De a mi jutalmunknál is fontosabb talán, hogy az ötlet nyilvánosságot kap. Ki tudja, hátha csakugyan megtetszik valamelyik igazi színházdirektornak, valamelyik valóságos filmgyár vezetőjének és az meg is csinálja a dolgot.

A közönség ötletessége így termékenyítheti meg a művészi életet. Igazi tippekkel szolgálhat az arra hivatottaknak. Boldogok és büszkék leszünk, ha

a pályázat igazi eredménnyel jár és a slágerről szóló körkérdésből megszületik — az igazi sláger.

Minden jó ötletet elfogadunk, kinyomatunk és illetékes zsüri elé terjesztünk. Tessék gondolkozni. Ezen a játékon csak nyerni lehet. Mindenki elmondhatja ami szívéen fekszik, mindenki igazgathat, rendelkezhetik, parancsolhat. Minden egyes olvasónknak korlátlan hatalmat ad a „Szinházi Élet”. Tessék okosan élni az alkalommal.

Talma 1766. január 15-én született Párisban.

MAGAS BÉLA, BALÓ ELEMÉR
Madách Színház — „VII. parancsolat”
(Szentiványi felv.)

A VII. parancsolat

— Hejermans Herman darabja a Madách Színházban —

A szerző nem új ember. Első premiérje már szinte husz évvel ezelőtt volt Pesten — az se Pesten, hanem Budán. A „Remény“, az akkori naturalista irodalom egyik reprezentáns műve elől reménytelenül elzárkóztak a pesti kőszínházak. Krecsányi hozta Budán (mint Gorkij Éjjeli menedékhelyét is). Egy másik munkáját, a szintén nagyhirű Ghetto-t viszont a Király Színház játszotta Vágó Bélával a főszerepben, akkor, amikor ez a színház még egyetlen színháza volt Beöthynek, aki akkor ott vegyesen kultivált prózát és muzsikát.

Az elsőrendű konyha, ahonnan kikerült, megérik a mostani Hejermanson, a VII. parancsolat-on is, amit most a Madách Színház lelkes és tehetséges gárdája játszik estéről-estére telt házak előtt. Ez a darab szintiszta irodalom, amellet csupa naturalista izgalom. Az életnek erős színekkel való festése. Nem a gyerekszoba számára íródott ez a darab, de hát az élet is csak a gyerekszobából indul el, hogy máshol folytatódjék, sajnos sokkal kevésbé tisztá, nemes és jó helyeken. Komoly,

KÁLMÁN ERZSI — BARÓTI JÓZSEF
Madách-színház: „VII. parancsolat“
(Szentiványi felv.)

kérlelhetetlen író Hejermans, aki nem ijed meg a témáitól. A végükre jár és úgy ad mindent nekünk, publikumnak, ahogyan ezt az ő éles tekintete meglátja. Magas erkölcsi rangot biz-

tosít neki igazságérzéke és szívóssága. Mindig a gyöngéssel, az esetekkel tart, azokat szereti, dédelgeti, menti. A VII. parancsolat egy család megrázó története, megrendítő, de nem visszataszító fejezet az életből.

Az ilyen művek szinpadai eljátszása roppantul kényes. Csak igazi, odaadó művészi hit menti meg a darabot attól, hogy alsóbbrendű szenzációvá süllyedjen. A Madách Színházról szólva, szinte fölösleges megemlítenünk, hogy ez a művészgárda — Kálmán Erzsí, Baróti József, Magas Béla, Darvas Ernő, de a többiek is egytől-egyig, komoly feladatuknak legtetefjén állnak. A komoly irodalomnak rendkívüli hasznára van a Zeneakadémiába épített Madách Színház ez az igazi magyar kamara-játékház. Ez bizonyosodott be most is a VII. parancsolat előadásával.

...

Lőrincz Kornélia, Péchy Blanka, Baróti, Darvas, U. Fáy Flóra
Madách-színház: „VII. parancsolat“ (Szentiványi felv.)

Két magyar mester kiállítása

Az Ernst-muzeumban ritka művészi eseményt avatott föl a közel multban két magyar mester csoportos-kiállítása. A magyar festőművészet legkiválóbbjainak két népszerű tagja: *Iványi-Grünwald* Béla és *Kosztá* József nagyobb számú képpel vesz részt azon a kiállításon, amely valósággal művészi szenzáció számba megy mostanában. Két izig-vérig művész ember mind a kettő, akik mögött több évtizedes művészi mult van immár, de a mostani kiállításuk egyenesen rácafol ezekre az évtizedekre, csak a kiforrottságuk, a művészi készségük, a derüsen tiszta felfogásuk árulja el, hogy egy gyönyörű ívelésű pálya delelőjén állanak, erejük, temperamentumuk, színeik ragyogása, csodás frissességük s hihetetlen munkakedvük fiatalosabb a legfiatalabbakénál!

Különböző utakon jutottak el mai dicsőségük és eredményük teljéhez, de művészi érzésük, hitük és meggyőződésük, melyekkel a művészetet szolgálják, közös ihletből fakad.

Iványi-Grünwald tudvalevően az immár műtörténelmi jelentőségű nagybányai kolónia megalapítóinak volt egyik lelkes tagja. Hosszu éveken át a csodaszép vidékű Nagybányán dolgozott, onnét került később a híres kecskeméti művészkolóniára, amelynek vezetője lett. Itt dolgozik évek óta egy sereg fiatal művész és növendékei meghitt társaságában, innét kerültek ki a mostani kiállítás remekei is: a magyar Alföld csodásan ujszerű megszólaltatói és — aktjai. Iványi-Grünwald ugyanis kettős irányban dolgozik. Érzelmi világa, mély-séges szeretete a magyar sikság szépségei felé terelik; művészi koncepciója, komponáló kedve viszont a női aktok örökszépségű muzsikáját dudolják. Ám a tájképfestés is csak alkalom számára, hogy „belekomponáljon”. Ember, állat csodás érzésű harmóniában olvad össze itt a tájjal. Igazán bajos volna megállapítani, hogy melyikben nagyobb mester Iványi-Grünwald: a tájképfestésben, vagy figurális kompozícióban!

Ezen a kecskeméti tájképeken tökéletes fölolvadásban élvezhetjük a mester egyéniségét s mintha fanatikus napimádó volna, mindent bearanyoz a napragyogás arany sugárözönével s még esthomályban készült tájképein is érezzük a nap sugárözönének elcsökkenő tüztét. A magyar parasztnak, pásztornak, juhásznak olyan igaz és ujszerű művészi megérzékítését

látjuk nála, amilyent csak egy-egy Arany, vagy Petőfi tudott adni!

Szinte csodáljuk, hogy ő, aki a női aktoknak egyik legnagyobb ismerője, e másik felfogásában is annyira nagygyá tudott lenni! A „magyaros művészet”-nek egy olyan igaz és mély-séges új akkordját szólaltatja meg, amilyenre kevés példa volt! . . .

Kosztá József, aki ugyancsak az Ernst-muzeumban aratta pár év előtt első nagyobb sikerét, most még kiforrottabb. Ő is a magyar róna szerelmese, de felfogásában más utakon halad. Tüzes, buján ragyogó színekben old fel mindent, amelyből szinte vakítóan villan ki egy-egy kis tanyai ház, vagy más távoli tárgy fehérje.

Boldog és meglegedett harmónia ömlik el képein, amelyeken csak a színek tüze izzik határtalan ujjongással! „Kolorista” a szó leg-

DARVAS ERNŐ, SZABADOS PIROSKA
Madách Színház — „Julia kisasszony”
(Szentiványi felv.)

Galetta Ferenc, Péchy Erzsí, Farkas Imre
a Színházi Élet boltja előtt az „Autogram-
délelőtt” után (Papp R. felv.)

tökéletesebb értelmében s a színek ezer ék-
kövének ragyogása árad ki színpoltjaiból.

Szentés vidékén és Szolnokon dolgozik
visszavonultan évek óta ez a nagyon egyszerű
igényű mesterünk s hosszú s meg nem értett
küzdelmes évek után végre eljuthatott oda,
ahová nagyszerű művészete révén el kellett
jutnia: a legnagyobb elismerés és siker boldogságához!

A kiállításon még szerepel: *Beron Gyula* a
zseniális grafikus-művész és *Garay*, a tipikusan
magyar érzésű karrikaturák ismert mestere. (i.)

SZEKELYHIDY
(Almaviva)

Dr. DALNOKY
(Bartolo)
Operaház — „Szevillai borbély”

SZEMERE
(Figaró)

VENCZELL
(Don Basilo)
(L. Hilbert rajzok)

Nem kell a reklám!

A színpadon gyakori eset, hogy valamelyik szereplőnek egy közismert céget vagy annak közismert gyártmányát kell megneveznie. Ilyenkor rendszerint a legnépszerűbbet választják és minthogy a reklám sosem árt, az illető cég mindig kedveskedik valamivel a reklámozó színésznek. Történnék azonban néha kivételek is.

A Revüszínház nagyszerű ujdonságában, a „Pünkösdi rózsá”-ban *Horti Sándor* egy jóízű budai sváb korcsmáros alakját viszi színpadra. Kedves bonhomióval játssza szerepét, mindenfélét, mi szem s szájnak ingere ajánl a vendégeinek és amikor a versenystálló gróf jön a társaságával, nem mulasztja el hangsúlyozni, hogy a legfinomabb ital nála a *Törley-pezsgő*. A régi, bevett szokás szerint biztosra vette, hogy a híres márkájú ital megemléltése nem is marad jutalom nélkül, de a napokban egy levél végleg lehütötte. A *Törley-cég* ugyanis igen finom és udvarias levélben megköszönte *Horti* kedves figyelmét, de megkérte, ne emlegesse többé a „Pünkösdi rózsá” előadásain a *Törley-pezsgőt*, mert hiába a reklám, ha a beérkező megrendelésekre úgy sem tudnak eleget szállítani.

Hogy azonban mégse legyen tulságosan lehűtve a népszerű színész, a *Törley-cég* a levélhez mellékelte — egy kosár pezsgőt is. Így azután *Horti* inkább az üvegeket hűtötte be és hűségesen emlegeti továbbra is mint *Besenecker bácsi* a *Törley-pezsgőt*. A barátai, akik ismerik a levél történetét, megkérdezték, miért nem tesz eleget a cég kívánságának.

— Nem tehetek réla — mentegetőzött *Horti*,
— rájár a szám!

Autogramm-délelőtt.

Ritkán aratott repriz olyan nagy sikert, mint Színházi Élet autogramm-délelőttjeinek felelevenítése. A multheti kezdét után most vasárnap Péchy Erzsi, Galetta Ferenc és Farkas Imre, a „Pünkösdi róza” népszerű főszereplői és nem kevésbé népszerű szerzője osztogatták aláírásukat, egy koronáért a Színházi Élet boltjában megjelent százaknak, akik nagy lelkesedéssel tolongtak a bolt bejárat körül, hogy hozzájuthassanak kedvenceik aláírásaihoz. Péchy Erzsi már panaszkodott, hogy irógörcsöt kap a sok névaláírástól, de az autogrammra várók nem tudták a panaszról és landadatlanul tették elé az emléklapokat, fényképeket. Az autogramm-délelőtt ismét tekintélyes összeget jövedelmezett a Színészszövetségnek.

A váratlan nagy sikerrel felelevenített autogramm-délelőttöket most már állandósítani fogjuk és a közönség bizonyára

a jövőben is lelkes örömmel fogja keresni a közvetlen találkozást a művészekkel a Színházi Élet utjain. És itt azt feleljük mindazoknak, akik levélben és telefonon sürgetik kedvenceik autogramm-délelőttjét, hogy türelem, lassankint mindenkinek a kedvence sorra kerül.

A legközelebbi autogramm-délelőtt január 18-án, vasárnap délelőtt féltizenkét órakor lesz a Színházi Élet bolt-helyiségében (Erzsébet-körút 29) ugyancsak a Színészszövetség javára. Ezen a vasárnapon Vigh Manci, Kerényi Gabi, Sziklai József és Sziklai Jenő, a „Százszorszép” főszereplői ülnek a pultok mögé, hogy autogrammokot adjanak. Az ezután következő vasárnapon, január 25-én pedig a magyar mozijátszás két elismert és népszerű képviselője, Lenkffy Ica és Várkonyi Mihály lesznek az autogramm-délelőtt főszereplői.

Kálmán Lajos, a Revüszínház titkára, Galetta Ferenc, Péchy Erzsi, Farkas Imre
a Színházi Élet boltjában az „Autogramm-délelőttön

(Papp Rezső felv.)

Találkozás

A napokban, mikor az esős, ködös, csatakos időt végre szárazság váltotta fel, a Vigszínház művészeinek nagyobb csapata álldogált a hagyományos kiskapu előtt. Köztük volt a mindig vidám Szerémy Zoltán is. Amint így álldogálnak, arra megy Szendrey Mihály, az ismert vidéki színházigazgató és megpillantva Szerémyt, odasiet hozzá.

Képzeld csak — meséli lelkendezve — milyen kellemetlenségem volt ma reggel. A gőzfürdőben voltam és mikor kijöttem a forró medencéből, az egyik zuhany alatt ismerős alakot pillantottam meg. Odafutok és abban a biztos tudatban, hogy te vagy, nagyot vágok az ipse

meztelen hátára. „Szervusz Zoltánkám!” kiáltottam nevetve, de a meztelen ember hirtelen megfordult és angolul a szitkok és káromkodások özönét zúdította rám. Hát nem egy angol tisztet cseréltem fel veled? Így van az ha az ember rövidlátó!

Szendrey nagyot kacagott, nevettek a többiek is, Szerémy is. Mikor azután a rövidlátó színházigazgató odébb állt, Szerémy karonfogta Faludy Sándort.

— Tudod mi a legjobb ebben a gőzfürdői történetben?

— ???

— Az, hogy az a meztelen ember tényleg én voltam!

Operaház, Pillangókisasszony, III. felvonás

Elöttem egy házaspár ül.

A nő szempilláján könyecsepp rezeg.

Az asszony még a színházban is sir,

Szép kis házaseletet élhetnek ezek.

(sz.)

LAKÁS KERESTETIK. Ferenczy

Frigyas, a Városi Színház kitűnő főrendezője, kinos és kellemetlen helyzetben van már hosszabb idő óta. Messze kinn a város végében,

Óbudán lakik és a Tisza Kálmán-

tértől jó 6 kilométert kell gyalogolnia, amíg hazaérkezik. Kocsi, ha akad, 150—200 koronán alul nem viszi ki és minthogy a főrendezői fizetés ilyen luxust nem enged meg, a jó Ferenczy bizony kénytelen esténként per pedes apostolorum hazabaktatni. Mindenfélét próbált már a kitűnő Ferenczy, de hiába, nem tudott lakáshoz jutni. Most tehát a *Színházi Élet* útján fordul a színházkedvelő közönséghez: nem volna-e valaki, aki részére benn a városban, esetleg a színház közelében lakást szerezne? Minden közbenjárót biztosít, hogy nagyon meghálálja a szivességet és a barátság első megnyilvánulásaképpen annak, aki részére lakást szerez, már az „Ezüst sirály” bemutatójára egy jó páholyt biztosít.

☺

LENGYÉL PAULA
a Rákosi-iskola növendéke

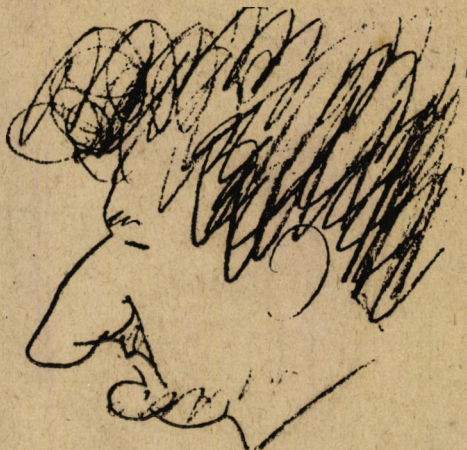
Premier az Apollo-Kabaréban

A vidámság, a játszi jókedv, a kellemes, meleg humor mindvégig derüsen szórakoztató

Mály Gerő rendező fáradhatatlan munkássággal, páratlan ötletességgel a darabok, tréfák, magánszámok dus, változatos, mulatságos so-

Németh Juliska — Apollo-Kabaré

Mály Gerő — Apollo-Kabaré

jegyében zajlott le az *Apollo-Kabaré* szombat esti premierje. Márkus László főrendező és

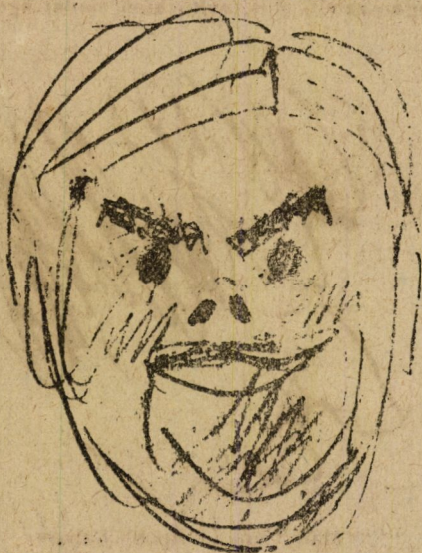
rozatával kedveskedtek a premier disztingvált közönségének, mely readkívül melegen fogadta

Pártos és Gózon — Apollo-Kabaré

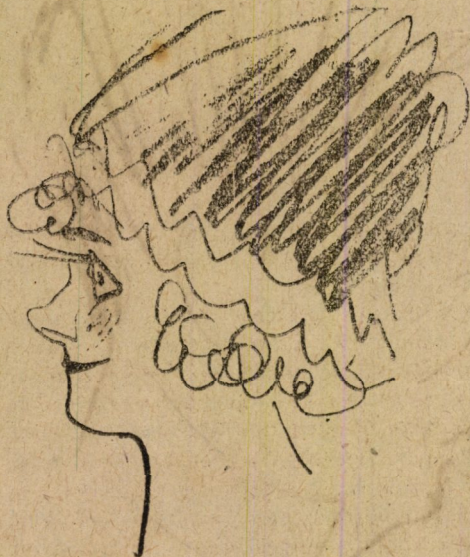
az új, nivós műsort s forró tapsokkal jutalmazta a kitünő szereplőket.

A program kiemelkedő pontja *Liptai Imréné*, a kabaré népszerű háziszerezőjének mintegy

Rózsahegy Kálmán — Apollo-Kabaré

háromnegyed óráig tartó irodalmi értékű vígjátéka: „A hattyal”. Bájos és poétikus ez a darab, alakjai a vidék kitünően meglátott és nagyszerűen megrajzolt figurái. Kisberényben

Haraszthy Mici — Apollo-Kabaré

műsorral egy bekötött bált rendeznek. Nagy a lőtás-futás, kapkodás, elvégre is nem mindennapi esemény ez itt.

Kapitány Laci (*Pártos*), a bál érdemes főrendezője, *Bodrogival (Szentiványi)*, a segédrendezővel, valóságos kánkán-táncot járnak nagy izgatottságukban, mert bizony egy ilyen nagy „esemény” nem megy olyan simán. Nincs minden a helyén, félreértik az intézkedéseket és ami a legkétségbeejtőbb a pesti művész, akit direkt a műsor fénypontjául szerződtettek, még nem érkezett meg. Közben a legpompásabbnál pompásabb alakok vonulnak fel. A

Herczeg Jenő — Apollo-Kabaré

tréfacsináló malomtulajdonos (*Mály*), a huncut gyámleány (*Mihályi Vilcsi*), a falu szép asszonya (*Haraszthy Mici*), a trombitáló levéltáros (*Barna*). Végre megérkezik a várva-várt művész is (*Gózon*) impreszáriójával (*Ujvári*), mielőtt azonban fellépne — jó pesti szokás szerint — udvarolni kezd. S itt mintha át-fonná *Liptai* mulatságos darabját egy kissé a romantika fátylával, melyet később a legride-

Vidor Ferike — Apollo-Kabaré

gebb realizmus tép ketté. A pesti művész minden vonalon csalódik. A kis Sárka, kit szentimentálisnak képzelt, bizony nagyon is józan és számító, a szépasszonyról pedig, kit varázslatosnak talál először, kiderül, hogy épp oly szélcsap és könnyelmű, mint a legtöbb

Magyari Lajos — Apollo-Kabaré

lővárosi asszony. De aztán összeszedi magát a mi művésznök, főllep a jó vidéknek s az ő száma után megkezdődhetik a tánc, legnagyobb örömeire Kapitány Lacinak a „nagy“ bálrendezőnek, aki most már élvezheti fáradságos munkájának gyümölcsét... A darabban egymást követik a mozgalmas, kacagtató helyzetek elmes kizsólások. Egy néhány finom zeneszám, melyet a tehetséges *Kulinyi Ernő* verseire *Turry Peregrin* szerzett még csak növelte azt a hatást, melyet a darab a közönségre gyakorolt. A szereplők *Gózon Gyula*, mint a melegsívű pesti művész, *Mály Gerő*, mint a valóban jóízű malomtulajdonos, a szép és elegáns *Haraszthy Mici*, a bájos *Mihályi Vilcsi*,

Ujvári Lajos — Apollo-Kabaré

a rokonszenves *Pártos, Ujvári*, kinek külön sikere volt egy groteszk táncával, művészetük legjavát nyújtották.

Pajzs Elemér vigjátéka „A rák“ éles, szatirikus darab. Egy furfangos ember, ki hozzátartozóitól semmi módon nem tud pénzt kapni, merész tervet eszel ki. Betegnek teteti magát, ágyba fekszik, mivel természetesen az egész rokonságot megmozgatja. Jön az orvos is, aki megállapítja, hogy a betegnek rákja van, meg kell sürgősen operáltatni, különben elpusztul. Az operációhoz természetesen sok pénz kell, de a rokonok kénytelen-kelletlen mégis csak leszurkolják a szükséges összeget. Amikor eltávoznak, a beteg szépen felkel, az összegyűjtött pénzt zsebrevágja s elmegy azzal üzletet kötni épp ahhoz az orvoshoz, aki az operációt

elrendelte, aki természetesen nem orvos, hanem egy felbérelt cinkostárs. *Magyar, Mály Ujvári, Négyessy Annus* vitték sikerre a darabot. *Mály* ezuttal egy kisfiú szerepében gondoskodott a nézők meglepettetéséről.

Négyessy Annus — Apollo-Kabaré

Incze Sándor darabja „A pénzember” színházi móka. Hósei Sláger Klára, a nagy primadonna és *Vicslai*, a nagy bonviván, akik már olyan

Faragó Sári — Apollo-Kabaré

nagy művészek képzelik magukat, hogy szük nekik az a színház, ahol játszanak, éppen ezért színházalapítási tervvel foglalkoznak. Csakhogy egy színházhoz sok pénz kell.

Vicslai a kávéházban talál rá a pénzemberre, aki nem más, mint régi ismerőse, *Stutzer*. Megkezdődik tehát a tervezgetés, a színház alapításának megtárgyalása, melynek kapcsán mulatságos összeütközések, véleménykicsérélések és szituációk merülnek fel. A primadonna szerepében *Németh Juliska*, a kabaré dédelgetett primadonnája nagyszerű, vérbeli humorral teli alakítást nyújtott. *Rózahegyi Kálmán* (a pénzember), mint mindig, ezuttal is a színészi kvalitásnak, közvetlenségnek tökélyét adta. *Herczeg Jenő* (a bonviván) rendkívül elegáns és könnyed volt, ő egyike legszebben beszélő színészeinknek. Kis szerepében ügyes volt *Homoki Paula*.

Mihályi Vilcsi — Apollo-Kabaré

Még két darab szerepel a műsoron. *Török Rezső* blüettje a „Szóktetés a pu-szerájból” a fehérneműinség tragikomédiáját tárja elének. A szegény kuncsaft már 1916-ban odaadta egyetlen ingét tisztításba, papíringben jár, de most sem tudja azt visszakapni, míg végre ott éri a halál. *Mály* (a halál), *Herczeg* (kuncsaft), *Ujvári* (a puceros), *Faragó Sári* (a pucerosné), fölötté mulatságosak. *Kenedi Sándor* „B. u. é. k.” című ötletes tréfájában *Haraszthy Mici* (a feleség), *Mály Gerő* (a férj) kaptak tapsot.

A darabok e nagyszerű sora közé venni ékelve a jobbnál-jobb magánszámok. *Németh Juliskának* három megragadóan előadott dalával frenetikus sikere volt. A visszahódított *Gózon Gyula* nemesen csengő hangja most is megtalálta az utat régi közönségének szívéhez.

Vidor Ferike kedves tehetsége, Magyar Lajos hazar humorra teljes egészében bontakozott ki. A Vigszinháztól ide vándorolt Pártos Gusztávot (ismert, nagyszerű színész utánzataival zerspelt) igen rokonszenvesen fogadta a kö-

ben lebilincselte a közönséget, melynek őszinte és sűrű tapsai kedvező auguriuma az új műsor hosszú életének s a legszebb elismerés az Apollo lelkes gárdájának, Márkus László nagyszerű vezetésének és Mály Gerő (kit ezuttal, — sajnós — csak kisebb szerepekben volt alkalmunk látni) kivételes rendezői invenciójának.

B. J.

Új műsor az Intim Kabaréban

Telt házak nézik végig esténként a Teréz-köruti Intim Kabaré műsorát, ami azonban nem téríti el a színház vezetőségét attól a szándéktól, hogy kedden, január 20-án bemutassa új műsorát.

Az új műsor vendégszerepléssel kedveskedik a közönségnek, amely már szinte megszokta, hogy az Intim Kabaré minden hónapban új és új meglepetéssel szolgál. Az új műsorban Forgács Rózsi, a Nemzeti Színház tagja, fog vendégszerepeltetni Boross Elemérnek „Stella Maris” című drámai játékában, amelynek női főszerepe annyi színészi alkalmat ad a kiváló drámai művésznőnek, mint kevés egyfelvonásos. E drámán kívül a vidám darabok egész sorozata kerül a közönség elé.

Urai Dezső „A csodagyermek” címmel vidám bohózatot írt. Ennek a darabnak női főszerepét Szeless Elza játssza, aki Mészáros Alajossal a legpompásabb bohózatú előadást fogja produkálni.

A „Ninette” című francia bohózatot Balassa Emil írta át magyar színpadra, tele tüzdelt pompás versekkel, amelyeket Ötvös Adorján és Komjáti Károly zenéivel fognak énekelni.

Még Szekula Jenő írt „A tilalomfa” címmel egy pompás tréfát, amelynek főszerepében Asztalos Máriának fog tapsolni a közönség és ugyancsak szép sikerre számíthat Somló Ferencnek „A képviselőjelölt” című vígjátéka is.

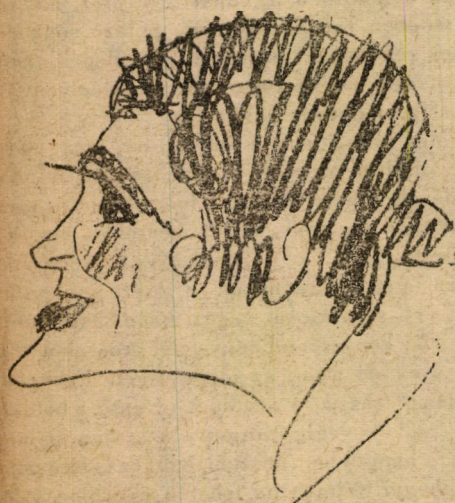
A már említetteken kívül Virágh Rózsi, Cseresnyés Erzs, Kürthy Teréz, Doktor János, Cseh Iván, Arányi, Kiss, Török és Kovács Andor énekelnek új magánzámokat, kitűnő szövegírók és zeneszerzők műveit és játszanak az új darabokban.

A zenei részeket részben Komjáti Károly, részben Alpár János, a kabaré karmestere fogják kísélni zongorán.

Wessely Ily — Apollo-Kabaré

önség. De a herceg Mihályi Vilcsinek és a szép Wessely Ilynek is sikerük volt tehetségesen előadott szólószámaikkal. A számokat lizskréten kísérte Erdélyi Patát Leo, a kabaré

Homoky Paula — Apollo-Kabaré

karmestere, ki különben a blüett számait is összeállította.

A három óráig tartó műsor teljes mérték-

Főpróbától — a bemutatóig

A színész, aki egy darab bemutatója előtt áll, valahogy fordítottja a háboruba induló hadvezérnek. A hadvezér előveszi terveit, intézkedik, csapatokat vonultat fel, ágyuparkokat irányít, gépeket és embertömegeket, egész országokat hoz mozgásba s ha feszült izgalomban várja is az első csatározások híreit, mégis egy bizonytalan bizonyossága van, hogy a döntés még valahol a messzeségben vár rá. A színész mindjárt a darab két első állomásán a főpróbán és bemutatón vivja meg döntő küzdelmét, itt arat sikert vagy bukik s ezért teljes fegyverzetel, ereje, tudása legjavával indul harcolni a sikerért.

Főpróba és premier az a kettős tűzkeresztség, melyben a színész, az író és a direktor a csatába induló hadfiak, akik sohasem tudhatják, vajjon a páncél, amivel ez alkalommal övezték magukat, elég erősnek bizonyul-e majd s a kritika hegyezett golyója nem-e furódik át rajta. A direktor ilyenkor békét hagy a pénztárnak. Főpróbán meghívott közönség vesz részt, premieren pedig sosem fordult elő, hogy egyetlen jegy is megmaradt volna. A direktor a legnyájasabb ember ilyenkor, előre köszön a kritikuskoknak és minden haragosával kibékül. Az író ismeretlen helyeken bujkál, a színházban krétafehéren és fogvacogva jelenik meg, nem mer senkit sem megszólítani, elbujik a színpad valamelyik sarkában, ahonnan az esetleges „szerző... szerző...” kiáltásokra csak hosszas keresgélés és unszolás után lehet felholtan a függőny elé cipelni. A színész...

Nos, a színész lelkiállapotáról beszéljenek maguk a színészek, akiket fölkerestem s megkértem nyilatkozzanak arról, hogy jutnak el a főpróbától — a bemutatóig.

Gál Gyula ilyenkor magábazárkózott, rosszkedvű, haragos és családja körében annyira ideges, hogy utóbb nem tud eleget bocsánatot kérni érte. Nem is olyan rég még, az a turcsa szokása volt, hogy délután egy zárt kocsi ült és a kocsinak meghagyta arra hajtsón, ahol senki sem jár. Este hétkor ment csak az öltözőjébe, ahol a fodrász már tudta: ilyenkor senkit sem szabad bebocsájtani. Ezt a parancsot még régebben a „Győztesek” főpróbája után adta ki, amihez egy, a színészvilágra jellemző epizód fűződik. A főpróba kezdete előtt egy negyedórával beállított hozzá egy a szemtelen modorról közismert újságíró és a lehető legmagasabb hangján előadta a kíván-

ságát: mondja el neki Gál a darab meséjét mert ő nem ér rá megnézni az előadást! Gál előbb feszült lelkiállapotára hivatkozva udvariasan kitért a kérdés elől, de mikor az újságíró azt egy kézlegyintéssel akarta elintézni és továbbmakazkodott, ajtót mutatott. Az azután szemben az egész sajtóval gyalázatos modorban levágta Gált, de az eset legérdekesebb része az, hogy később kiderült az újságíró egy rivális kolléga küldte Gál nyakára.

Paulay Erzsi még a visszaemlékezéstől is ijedten mondja: „Semmi esetre sem élve. Nem iva, nem éve, nem aludva és várva. Folytonosan az az érzés üldöz, hogy rossz leszek. Ha ezen a pályán semmi más kín nem volna ez is elég nagy büntetésnek számítana. A főpróba és premier a két legnagyobb tortura amit elköpzelek.” Várady Aranka a főpróba után megnyugszik. Igyekszik kipótolni a próbák alatt mulasztottakat. Az idejét *evéssel és alvással* tölti, néha nagyokat sétál és nyugodtan várja a bemutatót. Nem úgy Bajoi Gizi amikor így válaszol: „Magamon kívül vagyok. Nem élek, legalább is ezt nem lehet életnek nevezni. Mindig elhatározom, csak még ezen essem szerencsésen keresztül, akkor soha többé nem lépek színpadra. Az idegességtől gyomorgörccseim vannak, úgy, hogy a mama folytonos fedőmelegítéssel tölti ezt az időt!” F. Mátray Erzsi semmi különösebb izgalmat nem érez, ha ruhái rendben vannak. A ruhák persze soha sincsenek rendben és ezért nagyon ideges. Erős feszültséget és izgalmat csak az „emelvényes” (klasszikus) darabok előtt érez.

Pethes Imre ilyenkor folyton az utcát járja és medítál a szerepe fölött. Szerinte minden előadás egy újabb fejlődési fokot jelent és ezért különösebb izgalom nélkül készül az első két előadásra, akár *Odys* Árpád, aki a főpróba után tisztán látja az eredményt s ezért ahol szükségét érzi simitásokat végez. Bakó László amolyan lelki kényszerzubbony-félét erőszakol magára s ez alá gyüri az idegességét. Egész az előadásig fekszik, a szerepet olvassa, a betűket hang nélkül végig pörgetve a száján s még suttogó hangot sem használ, mert ez is fárasztja. *Rózsahegy* Kálmán ha tehetné eltörölné a főpróbát, mert szerinte délelőtt nem, csak egy egész napi hangulat után, este lehet jól játszani. A színésznek különben is legalább három előadás kell, hogy leszürje a helyes játékot s a kritikát ehhez alkalmazva csak három-négy elő-

adás után szabadna megirni. Idézi „A bor“ Gárdonyi darabjának esetét, amelyik a főpróbán hihetetlen nagyot bukott. Egyedül *Kálnoki Izor* irt elismerő kritikát. A premier aztán hatalmas sikert hozott. *Mészáros* Alajos is így érzi, hogy délelőtt nem tud játszani s ezért a főpróbán nem is izgatott. Délután 4 óra felé kezd ideges lenni, nem tud otthon megmaradni, fölmegy az öltözőjébe és keresi az alkalmat, hogy valakivel összeveessen. A színháznál ezt már tudják és mint „nem érvényes“ jelzésüt kezelik. Ha sikerült valakivel összeveessené úgy az izgatottsága abban éli ki magát és a színpadra egész nyugodtan lép, szemben *Gabányi* Lászlóval aki az egész előadást végigdrukkolja, főleg, ha énekes szerepe van.

Hegedüs Gyula legalább is vallomása szerint egész nyugodtan csak úgy mint máskor tölti az időt főpróbától — premierig, akár *Góth* Sándor, aki egy percig sem gondol a darabra. *Góthné* Kertész Ella számára a főpróba a nagyobb munka, ami után már pihen, olvasgat, de csak olyat, aminek semmi vonatkozása sincsen a darabbal. *Varsányi* Irén ilyenkor semmihez sem tud kezdeni. A drukktól valósággal nem alszik, szinte fizikailag szenved. Behunyja a szemét és önkéntelenül is folyton a szerepét mondja. Az izgatottság csak a színpadon az első jelenetek után szűnik meg. *Makay* Margit a főpróba után úgy érzi, tul van minden felelősségen, „botrány“ többé nem történhetik s ez megnyugtatja. Nem úgy *Tanay* Frigyes, aki folytonos izgalomban jut el a bemutatóig.

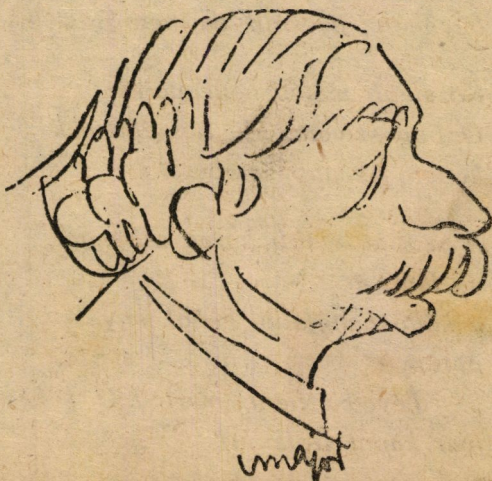
Tóizs Jenő a szerep szerint érez nyugalmat vagy idegességet. Tudja, hogy a darab sorsát nem csak a főpróba dönti el. A főpróba sikere még nem végleges, az igazi sikert a közönség adja s ezért ha egy főpróba előtt izgatott, úgy ez a bemutatóig csak fokozódik. Mikor *Báthory* Gizellához fordulok kérdésemmel, hogy tölti az idejét főpróbától premierig, nevetve válaszol: „Az ágyban! és jól álplálkozom, hogy szép legyek!“ *Z. Molnár* László már nekibusulva mondja: „Ha a főpróba jó, akkor rosszul, mert a premierről biztos bukást várok; ha a főpróba rossz, akkor csak természetes, hogy újra rosszul érzem magam“.

Mészáros Gizella panaszkodik, hogy még arra se ér rá, hogy ideges vagy izgatott legyen. Minden ideje hallatlanul feszült munkában telik el. Délelőtt próbál, este játszik, a szerepeit éjjel kénytelen tanulni, úgy hogy a két első előadást holtfáradtan éli át. *Ilosvay*

Rózsi nem érez különösebb izgalmat. Ha sikerül a főpróba, ha nem, egészen nyugodt. A premieret úgy tekinti mint egy második előadást. *Körmendy* Kálmán ilyenkor nem foglalkozik semmivel. Egész éjjel olvasgat, csak reggel felé alszik el és ahogy nevetve bevallja, gyakran a premierről álmodik. *Harsányi* Rezsőt a darab sorsa nem bántja s úgy hiszi, hogy az alakítás sikere már a főpróbán eldőlt. Ezért a premieret már teljesen nyugodtan várja.

Lábass Juci szerint csak a főpróba a tűzpróba s úgy hiszi, ha ezen szerencsésen átesett úgy a premieren csak jobb lehet. Nála persze a szabónő okoz heves izgalmat, aki a főpróba és bemutató közti időt teljesen lefoglalja magának s néha még enni sem engedi. *Somogyi* Nusi mint egy rossz álmra emlékszik vissza a „Farsang tündére“ főpróbájára. „Képzelteti — mondja — mikor egy színész nő maga is tudja, hogy rossz. Ezer bajom volt ruhával, cipővel, a fejem szaggatott, nem tudtam táncolni, három injekciót kaptam és Beöthy rémülten jött kérdezni, hogy mi van velem. Pedig ez volt az első nyilvános főpróbám s azt nem lehet elmondani milyen izgatottan vártam utána a bemutatót“. *Péchy* Erzsit is a szabónője kinozza halálra, úgy hogy új darab közeledtével már előre reszket a reá váró ijedelmektől. Főpróba után annyira fáradt, hogy a premierig ki sem mozdul hazulról és pihen. A szabónő szerepét *Kerényi* Gabinál is, mint az izgalom fő-főokozója, bár ő különben is ideges türelmetlenséggel várja a bemutatót.

Galetta Ferenc nyugodtan áll a főpróba elé,

IVÁNYI-GRÜNWARD BÉLA

mert előre érzi lesz-e sikere vagy nem, míg Sziklay Jenő csak arra kíváncsi hol bukik az együttes nagyobbát a főpróbán vagy a premiéren? Király Ernő folytonos drukkbán nem tud másra gondolni csak a két dátumra. Válsággal gyávának érzi magát, öt percig nem tud nyugton maradni, az utcát járja, vagy otthon a szobáját méri hatalmas lépésekkel. Hogy mégis kurázsija legyen, előadás előtt „doppingolja“ magát. Rátkay Márton szerint csak egyetlen szó képes kifejezni akkori állapotát és ez a szó: „Rémes“. Borzasztó drukkbán várta a főpróbát, de egész a premier végéig nem nyugszik meg, amikor is sohasem felejt el hálaadó imát küldeni az Ég felé...

Igy a színészek. És ahogy ezekből a vallo-másokból kiderül, gyermekkorunk borzasztó vizsga-drukjai elenyésző semmisség a feszült izgalom mellett, amely minden becsületes munkát végző színészt — majdnem kivétel nélkül — elkísér a főpróbától — a bemutatóig.

K. S.

Nagy emberek ha találkoznak

*Az egyik híres költő
(mily nemes arcot ölt ő).*

*A másik híres író,
(mely fenkölt arccal bír ő).*

*Az utcán, pár lépésre tőletek
Mesterek,
megálltam, bámultam rátok,
bevallom, ilyesmit én nem restelek.*

*Közelebb menni nem merék.
Dobog szívem. Mit beszélhetnek
ketten, ők nagy emberek?*

*A szél közelebb hozza a hangot,
na lám, itt
a költő hangjából hallok egy
parányit:
„— Tévedsz fiam, mert 120 kéért
már kapni szalámit.“*

(sz.)

Az Uher-moziakadémia

A filmipar fellendülésével gomba-módrá szaporodtak el nálunk a „moziiskolák“, amelyeknek nagy részét azóta hatósági intézkedések folytán bezárták. Az a kevés, amely a nagy rostálás után még megmaradt, folytatta és folytatja a munkát úgy, ahogyan a színésziskola sablonjából átvette. A magánvezetés alatt álló színészkolák és moziiskolák között vajmi kevés különbség van. A leendő mozi-színészeket ép úgy tanítják szavalni, mint a nagyreményű színész-növendékeket és az utóbbiak sem részesülnek magasabb, haladottabb oktatásban a mimika terén, mint a filmre készülő. Pedig még a laikusnak sem kell megmagyarázni, milyen nagy különbség van a színpadon játszás és a filmre játszás között. Hiszen nem egy példa igazolta már, hogy a legnagyobb színművészek között is akad rossz mozisínész.

Az új év kezdetén egy új iskola, nyílik meg Budapesten, amely végre meg akarja szüntetni ezeket a visszasságokat. Ifj. Uher Ödönt, az Uher Filmgyár Rt. főrendezőjét, aki a legelső magyar filmrendezőik egyike, nagyon gyakran felkérték már arra, vállalja el egyes mozi-pályára készülő színészek vagy színészjelöltek kiképzését. Ifj. Uher Ödön mindaddig elhárította magától ezeket a felszólításokat, most azonban elhatározta, hogy sommásan eleget tesz valamennyinek: *moziakadémiát nyit*. Tanfolyama, amely január 1-én kezdődik, módot kíván adni mindenkinek, aki tehetséget és kedvet érez magában, hogy képességeiről gyakorlati úton meggyőződjhessék, és ha van valóban tehetsége, kellő céltudatos, értelmes vezetés mellett megtanulja annak érvényesítését.

Uher Ödön moziakadémiájában gyakorlati oktatás lesz, hiszen ebben a szakmában más el sem képzelhető. Az egyik legfontosabb tanterv ennek következtében a felvevő gép lesz. A növendékek a gépbe fognak állandóan játszani és a róluk készült felvételekből objektíven meg lehet majd állapítani a hibákat, fogyatékoságokat és erényeket. Ahhoz, hogy a mozisínész abszolút ura lehessen mesterségének, tökéletesen ismernie kell mindazokat a lehetőségeket, amelyeket arca, alakja és megjelenése nyújt. A mozgófényképpel visszadott helytelen mozdulat vagy játék többet magyaráz, mint bármilyen hosszú és alapos elméleti előadás.

A moziakadémia fő tantárgya, igen természetesen a gesztus-kultúra lesz. Ezenkívül a tantervben szerepel a maszkirozás művészete, jelmeztan, a kinotechnika, továbbá a legelső filmművészek produkcióinak gyakorlati bemutatása. A kiképzéshez tartozik a svéd-torna, szertornázás, lovaglás, vivás és tánc is. Az akadémiának nem a tömegtanítás, hanem az eredményes individuális kiképzés a célja. Uher Ödön úgy találja, sokkal nagyobb érdek az, hogy egy-két kiváló új filmszínészt nyerjünk, mint az, hogy egy tucatról megtudjuk, milyen rossz filmszínész. Ifj. Uher ezért már a felvételnél rostál és csupán abszolút tehetséges, alakban is teljesen kifogástalan növendékeket fog kiválasztani. A tanítás időtartama, a növendékek individuális képességeihez mérten, 6–10 hónap lesz.

Felvételi vizsga, olyan formában, ahogyan a színésziskolákban divik, nem lesz, de a tanítás módszerének biztosítása érdekében ifj. Uher csak korlátozott számban fog akadémiajára a legkényesebb igényeket is kielégítő növendékeket felvenni. A tanítás munkájában a legkiválóbb művészek segédkeznek ifj. Uher Ödönnek, akinek moziakadémiaja a IV. Koronaherceg-utca 2. sz. alatt az ötödik emeleten lesz.

Teljes mozi-atelier az iskola berendezése. A növendékek kezdettől fogva hozzászoknak a felvételre-dolgozáshoz, hogy beidegezzék azokat a precíz mozdulat-komplexumokat, amelyek nélkül a jó mozisínész el sem képzelhető. A tantermműl szolgáló terem fel van szerelve díszletekkel, felvevő lámpákkal, vetítógéppel, szóval minden kellekkel, amelyek modern filmfelvételhez tartoznak. Előreláthatóan komoly és szép

eredménye lesz ennek az érdekes művészi vállalkozásnak és nagyon valószínű, hogy még az új év lepergése előtt az Uher-akadémiáról kikerült művészek mutatkoznak be a közönségnek. Minthogy az iskolába csak szigorúan korlátozott számban vesznek fel növendékeket, a jelentkezést ifj. Uher mindössze három napra: január 1., 2. és 3-ára tűzte ki. E napokon 2 és 3 óra közt bárki, aki hajlamot és tehetséget érez magában, beiratkozhat az új moziakadémiába.

VIRÁGNYELVEN. Egy fiatal író, aki elég gyakran szenved a krónikus pénzzavar kinos nyavalyájában, a minap pumpoló levelet írt egyik ismerősének, aki ugyan szintén író, de valutaüzletekben

és nem irodalmi alkotásokkal tollasodott meg az utóbbi időben. A levél nagyon szép, ékes stílusú volt és a pumpoló aláírta címét is: VII., Dohány-utca 156. Néhány nap múlva megjött a válasz: egy üres levelező-lap. Még aláírás se volt rajta. Hogy mégis ez a válasz, azt úgy tudta meg, hogy hosszas kutatás után észrevette a címzés különösségét. A címzés ugyanis félre nem érthető célzással így hangzott: X. Y. író urnak. Budapest, VII., Nincs Dohány-utca 156.

A jó az a dologban, hogy az író nem csak megkapta az üres levelező-lapot, de meg is értette az üzenetet.

Dido

KRÉM PUDER SZAPPAN

NAGY SZAKÉRTELEMMEL ÉS CSAK KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ ANYAGBÓL KÉSZÜL

EGY DOLLÁRKIRÁLYNŐ KALANDJAI AMÉRIKAI FILMREGÉNY IRTA: PIERRE DECOURCELLE.

(Folytatás)

XVI.

A KINAI TUDÓS

Pearl koránkelő volt, mint minden sports-lady, de az Arabella fedélzetén lejátszódott események után követő napon különösen korán kelt fel, mert reggelre magához rendelte Sankarát, hogy szövetségesével ismét kereső utjaira induljon. Nem tudott lemondani arról, hogy a gyémántot megszerezze.

A szent gyémánt Carlslake kezei között volt és meg kellett találni az utat, hogyan jussanak birtokába. Egész éjjel ez járt az eszében. A kalandvágyon kívül izgatta az a rejtelmesség is, ami a csodálatos indiai kincset körülvette. Miközben a gyűrűt nézegette, amelyet előző napon visszakapott a főpapnőtől, feltűntek rajta azok az ismeretlen írásjelek, amelyek a gyűrű foglalata körül láthatók voltak. Vajjon mit jelentenek? Milyen nyelven vannak írva?

Reggel első dolga volt, hogy családjuk régi barátjának, Wellington tanárnak telefonáljon, aki Amerika egyik leghíresebb orientalistája volt. Legnagyobb sajnálatára ezt a választ kapta, hogy a tanár elu azott a kopenhágai orientalista kongresszusra. Pearl kissé elkedvetlenítette ez a csalódás. Ugyilátszik, sosem jut már a titok nyitjára, gondolta magában. E percben jelentették be Sankara látogatását. A fiatalember pontos volt és késznek nyilatkozott a dollárkirálynő minden további eljárásában segédkezni, csak hogy a szent gyémánt birtokába jussanak, amely kétségkívül Carlsakenál van.

Pearl elgondolkozott. Hirtelen eszébe jutott a vén Lao-Kiang, a kínai régiségkereskedő, akinél gyakran szokott bevásárolni. Lao-Kiang

tudós ember hírében áll, nagyszerűen ért régiségekhez és talán meg tudja fejteni a gyűrű vésett felírását is. A jó eszmét azonnal követte a kivitel. Pearl a gyors elhatározások híve volt, már csengetett az inasnak, hogy autóját hívassa és röviden közölte Sankarával, hogy a kínai negyedbe fognak menni. Barbara néni nagyon elszörnyűködött, mikor meghallotta, hogy unokahuga az ismeretlen fiatalember társaságában a veszedelmes városrészbe megy, de nem használt semmi siránkozás, fenyegetés, Pearl vigan beugrott a gépkocsiba és utána beszállt Sankara is. Jicky, a kis fekete pudlikutya azonban fűgőbb volt a fiatalembernél. Gyors szökkenéssel urnője mellett tért és elfoglalta megszokott helyét a kocsiülésen. Barbara néni tehát némi megnyugvást találhatott abban, hogy Pearl mégsem megy el garde nélkül a veszedelmes utra.

Az aggodó néni még javában sófánkodott a terrasszon, mikor a villa előtt a fűrgő Tom Carlton autója állt meg. Pearl akarta meglátogatni és nagy csodálkozással értesült az idős hölgytől, hogy a dollárkirálynő a mesztic társaságában a sárga negyedbe ment. Ez a közlés még jobban felvillanyozta Tomot. Ujabb kaland — gondolta magában és a következő pillanatban már száguldott Pearl autója után.

New-York kínai városnegyede a legtökéletesebb Kína. Mintha a széles avenuek után egyszerre Peking utcáira tévedne az ember. Sárgák hemzsegnek az utcákon, kínai betűs cégtáblák a kereskedések felett, kínai holmi a kirakatokban. Különösen régiségkereskedésekben gazdag a sárga negyed: a gazdag

A filmet január 19-től kezdve egy héten át játssza az „Omnia” mozgóképpa'ota.

Dido

KRÉM
PUDER
SZADAN

Dido

RÓZSA-KRÉM
ÜDE-ARC SZINT-KÖECSONÖZ

amerikaiak itt vásárolják be keleti csecsebecségeiket. A legnagyobb régiségkereskedés Lao-Kingé volt, ide nyitott be Pearl társával, hogy a pompás üzlet tulajdonosától felvilágosítást kérjen a gyűrűre vonatkozólag. Az üzletben jól ismerték Standish kisasszonyt, sok-sok ezer dollárt hagyott már ott és Lao-King legudvariasabb mosolyával sietett feléje.

— Épen jókor érkezett, miss Standish, — mondta mélyen meghajolva, miközben kezeit dörzsölte, — ma kaptunk nagyon értékes vázákat . . .

— Köszönöm, — felelte Pearl, — ma nem vásárolni jöttem. Egy felvilágosítást szeretnék öntől kérni, de lehetőleg olyan helyiségben, ahol hivatlan tanuk nélkül beszélhetünk.

Lao-King a megértés néma jelével bólintott és bevezette vendégeit az üzlet hátsó részében levő külön helyiségbe. Gondosan betette maga mögött az ajtót, leeresztette a nehéz selyemfüggönyt előtte, azután kérdő tekintettel fordult Pearl felé. A fiatal leány mosolygott:

— Egy gyűrű van birtokomban, amelynek peremén ismeretlen nyelvű felírás látható. Ennek a megfejtésére vagyok kíváncsi.

— Ennél mi sem könnyebb, miss. Itt van a gyűrű?

Pearl feleletképen átnyujtotta a gyűrűt a vén kinainak, aki áhitattal vette kezébe, rövidlátó szeméhez emelte, a következő pillanatban azonban ijedt sikoltással ejtette el.

— Ez a gyűrű . . . ez a gyűrű! hebegte és minden további magyarázat nélkül rohant ki a szobából.

Lao-King ismerte a darooni gyémánt eltűnésének történetét és felismerte a gyűrűt. De tudta azt is, milyen kegyetlen buzgósággal kutatnak utána a hinduk és nem mert Pearl segítségére lenni, nehogy ő is a gyűrű eltűnésébe kerüljön. Mikor a szobából kifutott, egyenesen egy férfi karjaiba rohant, aki e pillanatban lépett be az üzlethelyiségbe.

Carslake volt. Kémei rögtön jelentették, hogy Pearl Sankara társaságában Lao-King üzletébe jött és nem habozott azonnal utána indulni, hogy a birtokában lévő gyémánthoz a foglalatokat is megszerezze.

— No, no, mi ütött magába, Lao-King, hogy ennyire megrémült? — kérdezte nevetve.

— Egy hölgy . . . meg egy ur . . . gyűrűt hoztak . . . — dadogta a kínai.

Nos, és egy gyűrűtől ennyire meg kell ijedni? — kacagott Carslake.

— Ne gunyolódjék mister Carslake, — felelte kissé magához térve Lao-King, — ez nem valami közönséges gyűrű. A köve hiányzik, de érdekes felirat van a gyűrű peremén . . .

— Ah, — kiáltott fel Carslake és elégedetten pillantott az ajtó felé.

Sankara már fölemelte a földről a gyűrűt, amelyet a kínai elejtett és épen átnyujtotta Pearlnek, mikor kívülről hangok hallatszottak. Pearl már hozzászókot a gyanakváshoz. Hirtelen lehajolt, a kulcsiyukhoz illesztette szemét és nagy önuralomra volt szüksege, hogy fel ne kiáltson.

— Carslake! — mormogta fogai között.

Semmi kétségük sem lehetett, a gyémánt elrablója csakis miattuk jött ide, hogy a gyűrűt elvegye. Ha benyit, veszve vannak. Hová rejtsek a drágaságot? Pearl most sem vesztette el lélekjelenlétét. Egy csettintéssel magához hívatta hűséges kis kutyáját, lehajolt hozzá, rácsatolta nyakövére a gyűrűt, azután ráparancsolt:

— Jicky, most szépen hazafutsz!

A következő pillanatban kinyílt az ajtó és diadalmas mosollyal lépett be rajta Carslake a nyomában egész sereg kínai, az üzlet alkalmazottai. De a kis kutyá nem tévovázott. Amint nyílt az ajtó, nyílsebeseen nekiiramodott és a belépők lábait átugrálva szaladt a kijárat felé. Ügyet sem vetettek rá, a hűséges kis állat pedig követte urnője parancsszavát.

Carslake a biztos győzelem tudatával lépett Pearl és Sankara elé.

— Kérem önöket, mielőtt bármi erőszakot alkalmaznak, adják át nekem a gyémánt foglalatát.

A fiatal leány és a mesztic megértő tekintet váltottak, azután megszólalt Pearl:

— Nagyon sajnálom, hogy szíves felszólításának ezuttal nem tehetek eleget, de a gyűrű már nincs nálam. Éppen most küldtem haza egyik igen megbízható küldöncömmel.

Carlsruhe idegesen nézett körül. Azt hitte, a fiatal leány csak tréfál, de a hang komolysága meggyőzte arról, hogy itt nem tréfáról van szó.

— Küldönczel? De hiszen emberfia nem távozhatott el innen!

— Igaza van, mister Carlsruhe, de hol áll az, hisz a küldönc csak kétlábu lehet?

— Ah, az az átkozott kutya! — kiáltott fel Carlsruhe, aki egyszerre mindent megértett. — Gyorsan, gyorsan, ezer dollárt kap, aki a kutyát visszahozza!

A kínaiak a nagy jutalomdíj hallatára a szélrőzsa minden irányába szétfutottak, összefogdostak a környéken minden kutyát és nagy garral tértek vissza egész falkával. Jicky természetesen ekkor már túl volt árkon-bokron. Pearl és Sankara mosolygva nézték Carlsruhe tehetetlen dühöngését. A veszedelmes kalandor azonban nem az az ember volt, aki egykönnyen feladja a játszmat.

— Ön, miss Standish, szabad — jelentette ki a kutyával aratott kudarc után, — de ez az ur foglyom marad. Ha egy órán belül nem hozza vissza a gyűrűt, Sankara ur meghal.

Pearl látta, hogy Carlsruhe nem tréfál. Elindult, bizva abban, hogy utközben majd csak kitalál valamit, hogyan mentheti meg szövetségését. Alig haladt néhány lépést a kínai negyed utcáján, ismerős alakokat pillantott meg: Siva papnője közelédett szokásos kíséretével. Pearl odasietett és néhány szóval elmondta a történeteket.

— Sankarát meg kell mentenünk, — fordult a főpapnő kíséretéhez és megindultak Pearllal Lao-King boltja felé.

Siva szent főpapnője nagy tiszteletben állt a kínaiak előtt. Carlsruhe ugyan megparancsolta, hogy a dollárkirálynő visszatéréséig senkit se bocsássanak be, de amikor a főpapnő lépett be, eszükbe sem jutott az ellenállás. Földig hajolva nyitották előtte utat.

Carlsruket és Sankarát egyformán meglepte a főpapnő belépése, de az előbbi azonnal tisztában volt a helyzettel. Mikor a főpapnő

intésére két kínai rárohant a kalandorra Carlsruhe revolvert rántott és támadóira szegezve, mire azok ijedten hátráltak. Ezután odalépett a főpapnő mellett álló Pearlhez megragadta karját és fegyverét mellének szegezve kényszerítette arra, hogy veletartson. Néhány pillanatig tartott az egész. A kínaiak újból Carlsrukera rohantak, de az elsütötte a revolvert, zavar támadt, közben megnyomott egy gombot, a falon titkos ajtó nyílt, amelyen át bevonszolta magával Pearl egy sötét folyosóra. Gondosan elreztelte a bejárás és a kalandor foglyával a newyorki kínai negyed földalatti folyosójában volt, ahova nem egykönnyen találhat el valaki.

XVII.

A FÖLD ALATT

Tom Carlton időközben elérkezett autójával a kínai negyedbe és szerencséjére hamarosan találkozott Pearl gépkocsijával, amely türelmesen várakozott Lao-King boltja közelében. A soffőr, aki már ismerte Tomot, készséggel megadta a felvilágosítást, hogy urnője a barnaarcu fiatalemberrel a kínai régiségkereskedésbe ment. Tom arcán örömsugár villant meg: ime, máris elérte célját. Annál nagyobb volt meglepetése, mikor a boltajtóhoz lépve azt zárva találta és hiábárázta, senki sem jött ki a boltból. Újból visszament a sofförhöz, aki azonban nem tudott közelebbi felvilágosítással szolgálni.

Újabb rejtély — gondolta magában Tom és habozás nélkül megindult egy kémlelő körútra, mert remélte, hogy valahol csak nyomára akad a dollárkirálynőnek Amint figyelve, szemlélődve bandukolt, egyszerre ismerős alakot látott kilépni egy kínai fehérneműtisztító üzlet ajtaján. Épen csak annyi ideje volt, hogy az üzletbe bevezető lépcső mögé rejtőzzék, mert különben Carlsruhe észrevette volna. A kalandor csak azért jött ki az utcára, nem látja-e valahol a gyűrűvel elfutott kutyát, de ez a pillanat elég volt Tomnak arra, hogy titkát kifürkésze. Cars-

„FOTÓ”

fényképezeti
szaküzlet

BUDAPEST,
Rákóczi-ut 80.

Eladás nagyban és kicsinyben. Telefon: József 28—32.

— Rettenetes! Ott! Ott! Gyorsan! Segítség!
— hangzott össze-vissza a hajón, mikor a zsufoolásig megtelt fedélzeten észre vették a két uszót.

A kapitány nem vesztette el lélekjelenlétét. Meglassította a hajó haladását és egyben mentőövet dobott ki a veszedelmes helyzetbe jutottaknak. Pearl és Tom kétségbeesetten ragadták meg az övet, amelynek köteleit százan húzták egyszerre. A komp széle már alig fél méternyire volt tőlük, mikor sikerült az életveszélyes helyzetből kiszabadulni.

Csuromvizesen ültek autóba, hogy hazatérjenek kipihenni a kaland fáradalmait.

XVIII.

APRÓHIRDETÉSEK

Sankara estefelé felkereste Pearl-t. Carlslake eltűnése után a főpapnő utjára engedte, de figyelmeztette, hogy már csak egy napja van hátra. Ha addig nem kerül elő a gyémánt — meg kell halnia. A fiatal mesztic érthetően levert, balsejtelmek bántják, hiába igyekszik őt Pearl vigasztalni.

— Végső kétségbeesésemben — mondja Sankara — az apróhírdetéshez folyamodtam. Hírdetést tettem közé a New-York Times-ba és nagy jutalmat tűztem ki annak, aki Carlslake hollétéről felvilágosítást tud adni. Ha ennek sincs eredménye vége mindennek.

Pearl nem találta valami nagyon ötletesnek a nyomozás módját és épen valami csipős ellenvetéssel akart válaszolni, mikor a szobaleány új látogatót jelentett be. Egy hölgy keresi mister Sankarát.

A fiatalember engedelmet kért, hogy ismeretlen vendégét itt fogadhassa. A látogató fiatal, csinos nő volt.

— Sankara ur?

— Az vagyok. Parancsol?

— A hirdetés ügyében jövök. A lakásán azt mondták, itt találom. A dolog sürgős. Tudom, hol tartózkodik jelenleg Carlslake. Ha akarja, azonnal odavezetem.

Sankara barnás arcát pirosság öntötte el.

Végre egyszer ő maga is végezhet el valamit! Erről most nem is szól Pearlnek, egymaga fogja elvégezni a nagy feladatot.

A kíváncsian belépő Pearl nagy meglepetésére Sankara már épen indulni készült az ismeretlen nővel. Csak félfüllel hallotta, hogy a fiatalember mintha ismételné egy címet, odafordul látogatójához:

— Washington News 54?

— Igen.

— Akkor menjünk,

— Ön elmegy? — kérdezte csodálkozva Pearl.

— Bocsásson meg, miss Standish, el kell mennem. Nagyon fontos ügyről van szó. Carlslake nyomában vagyok. Azt hiszem, rövidesen jó hírrel térek vissza.

Sankara ezzel sietve eltávozott az ismeretlen nővel; Pearl magára maradt. A dolog sehogy sem tetszett neki. Ha Carlslake van a játékban, semmi jót sem lehet várni tőle. A fiatal leányt, aki az utóbbi napok eseményeiből rendkívül sokat tanult, gyanakvó lett és nyugtalanság fogta el. Elhatározta, hogy Sankara után megy. A telefonhoz lépett és felhívta szerkesztőségében Tom Carlton-t.

— Várjon rám kérem a Washington News sarkán. Tíz perc múlva ott leszek.

A szobaleány kalapot, kabátot hozott és Barbara néni legnagyobb kétségbeesésére Pearl néhány perc múlva már hatalmas autójában robotott New-York utcáin. Carlton pontos volt, mint mindig. Az utcafordulónál várta Pearl-t, izgatottan, hogy micsoda új kalandokat fog számára hozni a dollárkirálynővel való találkozása.

— Siessünk, — mondta Pearl, miközben autójából kiszállt. — Sankara, félek valami ostobaságot csinál; azt hiszem szüksége lesz ránk.

Gyalog indultak el óvatosan az 54. számú ház fele.

Sankara eközben az ismeretlen nő társaságában eljutott a Washington News 54 alá. Kisérője bevezette a házba, felhaladtak a lépcsőn és egy tágas terembe jutottak, melynek

Perniol fagybalzsam

minden gyógyszertárban
és drogeriában kapható.

Főraktárak:

Török gyógyszertár, Király-utca 12.

Thallmayer és Seitz, Zrínyi-utca 3.

Góber Andor és Társa r.-i., Nagykorona-u. 2.

hatalmas ablakai az utcára nyitlak. Csakhamar belépett a szobába Sankara hatalmas ellenfele — Carslake. A fiatalember revolvért rántott és rászegezte. A banditát meglepte a támadás. Erre nem volt felkészülve. Engedelmesen emelte fel karjait a megadás jeléül és engedte, hogy Sankara egészen közellépjen hozzá.

— Most pedig kérem a gyémántot?

Carslake gunyosan elnevette magát.

— A gyémántot? Jó volna ugye? Talán mégis helyesebb lesz, ha ön adja ide a gyűrűt.

Sankara elé két fegyver csöve meredt. Az asszony, aki idehozta és egy ismeretlen fiatal ember, mindketten Carslake cinkosai, szegezték feléje a browningok gyilkos csövét, Carslake pedig, mint akinek csinyje jól sikerült, hangosan kacagott. Sankara elvakultan rá sütötte fegyverét a gunyolódóra: csütörtököt mondott, Sankara tehát a legveszedelmesebb csapdába került. Csüggedten, reményét veszítve emelte fel kezeit és tűrte, hogy Carslake kémnője megmottozza.

E pillanatban ért a ház elé Pearl Tom kíséretében. Felpillantottak a széles megvilágított emeleti ablakra, amelynek tejüvegén igen különös helyzetben rajzolódott le a mesztic jól ismert alakja. Ugy látszott, mintha egy nővel ölelkeznek.

— Óh, hát csak azért jött ide Sankara! — kiáltott fel csalódottan a dollárkirálynő és szégyenkezve készült távozni.

Tom azonban visszatartotta.

— Vajjon csak, miss Standish. Ne értse félre a szegény Sankarát.

Pearl is felpillantott az ablakra és egyszerre megpillantotta Carslake sziluettjét.

— Valóban, önnek igaza van. Megint ez a rettenetes ember! Lám, ép most veszik el a gyűrűt Sankarától!

Carslake tényleg diadalittasan vette kezébe a gyűrűt, a gyémántot beillesztette foglalatába és csillogó szemmel gyönyörködött a szent drágakő csodálatos ragyogásában.

— Ezt nem engedhetjük! — kiáltott fel fojtott hangon Pearl. — A gyűrűt vissza kell szereznünk!

Tom semmi meglepőt sem talált ebben a parancsnak hangzó óhajban. Már meg is indult a kapu felé, Pearl utána. A kapu nyitva volt, beléptek, senki sem állta utjukat, zavartalanul jutottak fel az emeletre. A szobába vezető ajtónál megálltak pillanatra, azután adott jelre maguk elé tartott revolverrel egyszerre léptek be. A váratlan támadás meglepte a cinkosokat. Védekezni próbáltak, de Sankara villámgyorsan szabadító mellé állt és most már egyenlő volt a küzdelem, amelyben ezuttal Carslake volt a vesztes. A gyűrű a gyémánttal együtt Sankara kezébe került. A heves küzdelemben Carslake csak nehezen, ügyel-bajjal tudta megmenteni életét. Két cinkosa már előbb elfutott. A kincskeresők teljes diadalt arattak. Boldogan, örömsugárzó arccal jöttek le a veszedelmes házból.

— Most hát végre megvan a gyűrű is, a gyémánt is, — mondta Pearl Sankarához fordulva. — Remélem, most megmondja, miért olyan értékes ez a gyémánt, mi a titka?

— Hogyne, — felelte Sankara, — ezzel tartozom is önnek. Azaz . . .

E pillanatban gyors autó állt meg közeliükben.

— Bocsásson meg, miss Standish, — szakította félbe szavait Sankara — most nem mondhatok még semmit. Majd később.

E szavakkal felrántotta az autó ajtaját, beugrott a kocsiba és a következő pillanatban elrobogott. A kocsiban Siva főpapnője és kísérete ült.

— Különös bucsuzás! — szólt gunyosan Tom.

— De nem addig van! — kiáltott Pearl. — A gyűrű nála van, pedig a megtalálásában nekem is van valami részem. Akarom tudni a gyűrű titkát! Menjünk utánuk. Beszálltak autójukba és villámsebességgel száguldtak az eltűnt gépkocsi után.

SZERENCSEJÁTÉK. A pesti klubokban mostanában megint erősebb a játékszenvedély és némelyikben megindult ismét a bakkarat is. Hogy természetesen nem csak nyertesek vannak, nem lehet csodálni. A minap egyik fiatal ujságíró sajtó kárán tanulta meg, hogy az esélyek nagyon változók és mikor teljesen „leégve“ kilépett a bakkszobából, tragikómikus kétségbeeséssel sóhajtott fel: — És ezt nevezik szerencse-játéknak!

Hajszálakat villannyal utónyom nélkül, szemölcsöt, pattanást, szeplőt, fagyást végleg eltávolít **GAOG** kozmetikai intézet. Muzem-körút 13. Szépségápolás, ráncok eltávolítása Email borogatóvízzel. Bőrfehérítőkrém, puder, szappan, hajeltávolítószert, az összes szépségápoláshoz szükséges szerek szétküldése. Telefon. József 102-87.

A KIS MADUBAN.

FALUDI JENŐ dr. a Vigszínház igazgatója németországi tanulmányra indult. Berlinbe, Lipcsébe és Drezdába ment, hogy a német színpadi irodalom legfrissebb termékeit megismerje.

HEVESI SÁNDOR dr. a Nemzeti Színház főrendezője új darabot írt, amelynek tárgyát a magyar történelemből merítette. Az új darab, amelyet a Nemzeti Színház fog bemutatni, a mohácsi vész előtti években játszódik, Dózsa György lázadása idején.

HERCZEG FERENC darabját mutatta be a napokban a bécsi Renaissance-Bühne. A darabnak „Die Perlen der Cleopatra” a címe. Nálunk „Az ezredes” címmel játszották.

KISFALUDY-REPRIZRE két drámai színházunk is készül mostanában. A „Csalódások” című vígjátékot a Nemzeti Színház és a Vigszínház is fel akarja ujtani.

AZ OPERAHÁZ legközelebbi reprize „A nürnbergi merterdálnokok” lesz, amelyben dr. Székelyhidy Ferenc először éneklí Walter szerepét.

KONCZ JÁNOS, a kiváló hegedűművész a közeli hetekben hosszabb külföldi hangversenykörútra megy Előbb Olaszországban, majd Hollandiában fog hangversenyezni.

SCHÖNHERR KÁROLY „Gyermektragédia” című drámája lesz a Belvárosi Színház legközelebbi udonsága.

UJ HERCZEG-DARAB kerül az idén még bemutatásra a Belvárosi Színházban. A darab egyfelvonásos és a magyar külpolitikai viszonyokról szól.

SHAW BERNHARD „Hősök” című tragikomédiája lesz a Madách Színház legközelebbi újonsága. A darabot *Moly* Tamás fordította.

MÜLLER KÁROLY fiatal zeneszerző „Klára” című kétfelvonásos operáját, amelynek szövegét dr. *Kampis* János írta, az Operaház elfogadta előadásra.

HALLÓ, MI UJSÁG?

A FÉSZEK RENDŐR-ESTJE. A *Fészek* művészek klubja január 25-én este féltíz órákor *Rendőrestet* rendez saját klubhelyiségeiben. Az estén közreműködnek: *Boross Géza, Gyárfás Dezső, Huszár Károly, Ilosvay Rózsi, Magyar Lajos, Mészáros Giza, Z. Molnár László, Németh Julis.,a, Pártos Gusztáv, Rátkay Márton, Sarkadi Aladár, Ürmössy Anikó.* A belépőjegyek ára tagoknak 20 korona, vendégeknek 50 korona. Megjelenés estélyi öltözetben.

JANUÁR 18-án (vasárnap) d. e. 1/211 órákor lesz a Muskáti Kabarében az *Új komédiások* első matinéja. A legszeleesebb körökben nagy érdeklődéssel várják az ifjú művészgárda első bemutatkozását, kik minden valószínűség szerint tul fogják szárnyalni a hozzájuk fűzött reményeket. A matinéra jegyek előre válthatók a *Muskáti Kabaré* pénztáránál, *A Nap* kiadóhivatalában és a *Színházi Élet*-nél.

BÉKEFFI LÁSZLÓ — TANÁR. Annyiszor figurázta ki a tanárokat a színpadon *Békeffi* László, az Andrássy-úti Színház népszerű művésze, hogy most végre maga is tanár lett. Őt azonban igazán nem szabad kifigurázni, mert egész komolyan és igaz lelkesedéssel indul el nehéz és sok felelősséggel járó új pályáján. *Békeffi* László, aki természetesen továbbra is folytatja színészi és irodalmi működését, színésziskolát nyit, de nem akar sem hangos reklámmal, sem nagy tanári karral dolgozni. Az iskola vezetője és tanára egy személyben — *Békeffi*. Maga akar foglalkozni a növendékeivel, akiket azonban nagyon meg fog válogatni és iskolája szerény kereteihez mérten csak korlátolt számban vesz fel növendékeket. Az új iskola kabaréra és szólószámok előadása a oktatja a növendékeket, de csakis olyanokat, akiknek erre a pályára határozottan tehetségük van. *Békeffi* becsületes akarsait bizonyára méltányolni fogják azok, akiknek hasonlóan becsületes szándékaik vannak és valóban tanulni akarnak. *Békeffi* iskolájának címe VIII., Népszínház-utca 25. Telefonon József 9—55 szám alatt lehet érdeklődni a felvéte módozatai iránt.

HALMI MARGIT SZINÉSZISKOLÁJA. A legszebben beszélő magyar színésznők egyike, *T. Halmi* Margit, aki mint színészpedagógus is szép sikereket aratott már, február 1-én magán-színésziskolát nyit, amelybe kezdőket és haladókat vesz fel. Az iskola tanterve felőleli mindazt, amit manapság egy modern színésziskolában aníthatnak, tehát beszélő és mimikai kiképzést,

Estélycipők

GERÓNÉL,
BUDAPEST,
Kossuth Lajos-u. 4

A legszebb, legérdekesebb, legaktuálisabb és a mi a fő, legolcsóbb könyvek kaphatók a SZINHÁZI ÉLET boltjában, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29.

Ady Endre költeményei:

	K
Halottak élén. Így is történnhetik. Illés szekerén.	
Ki látott engem. Magunk szerelme. Menekülő élet.	
Minden titkok verseiből. Szeretném, ha szeretnének. Új versek.	
Vér és arany. Kötetenkint	18.—
Arcübasev: Szenvedély ...	10.—
A Színházi Élet: Művészeti Almanach-ja	12.—
Babits: Pávatollak, versek	18.—
Balázs Sándor: Kis város	16.—
Barbus: Világosság, regény	
Ford.: Schöpflin Aladár.	
(Most jelent meg)	20.—
Cholnoky: Piroška	10.—
Dickens: Egy élet küzdelmei	12.—
„ Karácsonyi ének	3.—
Drasche: Tűzpróba	20.—
„ Tűzkereszt	28.—
„ Engém vagy	18.—
Erdős Renée: Az élet királynője	35.—
Fényes Samu: Mátyás, szindarab	12.—
Fővárosi színházak műsora	
számai legnagyobb része	1.20
Garrick: Szerelem vására ...	6.—
Knut Hamsun: Az anyaföld áldása	24.—
Heltai Jenő: A 111-es	18.—
Herczeg Ferenc: Tűz a pusztában	18.—
— Az élet kapuja	16.—
— Fekete lovas	12.—
Gerhart Hauptmann: Atan-tis	18.—
Kabos: Két halott regénye	3.—

K

Klasszikus regénytár régebbi és újonnan megjelent kötetei.	
Krudy: Asszonyágok díja	30.—
„ Miatyánk évéből ...	15.—
„ A betyár álma ...	16.—
Leroux: A halál után ...	12.—
Magyar Könyvtár számai legnagyobb része	1.10
Molnár: Ördög ismét kapható	11.—
Nádas: Krisztina sorsa ...	20.—
Német könyvek: Wihling és Kronen könyvtár legkedveltebb kötetei	10.—
Pásztor: Kelemenék	16.—
Ritoók Emma: Sötét hónapok, versek	7.—
Romain Rolland: Az Ifjú	14.—
— Egy párisi ház	14.—
— Michelangelo élete ...	14.—
Shakespeare összes színművei 6 kötet, diszes kiadásban, arany nyomással	180.—
Shakespeare: Velencei kal-már, illusztrált kiadás	64.—
Spenser: A Haladás	14.—
Szabadság — szere'm	
Petőfi versei igen kedves és diszes kiadásban	26.—
Szenes Béla: Zö'bbörű primadonna	8.—
— Meztelen táncosnő ...	14.—
Ujj Gyula: Rádiumkirály, regény a jövőből	35.—
Villányi: Mária, regény	
Zola: Zsálmány	15.—
„ Rougenék szerencséje	30.—

A KÖNYVEKRE 10% FELÁR SZÁMITANDÓ.

Vidéki rendeléseket a legpontosabban eszközlünk utánvételrel is. Portó kötetenként 1 korona.

HANGVERSENY-

PIANINÓ,

keresztthuros,
barna, 7 oktávás
és egy modern
rövid zongora
jutányosan kapható:

WÄGNER

„HANGSZERKIRÁLY“-nál

országszerte elismert első-
rendű magyar hangszer és
beszélőgépek áruháza

Budapest, József-körút 15

Fiók: IX. ker., Ráday-utca 18.

vagyis a mozi-színészetet is. Az iskola tanára Tanay Frigyes, a Vigszínház kiváló művésze is és tantárgyak között szerepel a Dalcroze-rendszerű ritmikus torna is. Bővebb felvilágosításokkal az iskola szolgál (VI., Vilmos császár-ut 63.), ahol naponként délután 4 és 5 óra közt van fogadás. Növendékeket T. Halmi Margit csak korlátolt számban vesz fel és csak olyanokat, akiknél nyilvánvaló, hogy a tanítás munkája eredményre is vezet.

Szerkesztői üzenetek

(E rovatban készséggel adunk felvilágosítást a színházi vonatkozású kérdésre. Kéziratokat, rajzokat nem adunk vissza és azok megőrzésére nem vállalkozunk.)

Mignon. 1. 32 éves. 2. Rákóczi-ut 28. 3. Nincs férjnél. 4–5. 30.000 korona. — P. Sándor, Nagykanizsa. Idei nem jelent meg. A tavalyi kapható a Színházi Élet boltjában (VII., Erzsébet-körút 29.) — Mariska. 1900-ban született. — Duci. A János vitéz kottája két füzetben jelent meg, a 8 korona, tehát a két füzet 16 korona, portó 2 kor. Kapható a Színházi Élet boltjában (VII., Erzsébet-körút 29.) — Egy kis szöke. 1. A Corvin-filmeket az Urániában rendszerint az első héten játsszák. 2. Egy ily vállalatnál sincs fix szerződésben. 3. L. J. Nagykörönd-utca 16. 4. Lipót-tér 1. — Irén. „Sz” jelzéssel Szentes Béla írja a kis verseket.

Danló. 1. 2. Még nem készült el a film. 3. 4. Várkonyi legközelebb olyan filmet fog föllépni, melyet önmaga rendez s melyet saját költségén fog elkészíteni. — Festőművész. Tessék a „Fézek” művészek klubjához fordulni (Dob-utca Kertész-u. sarok) ott föltétlenül megkapja a választ kérdésére. — Sz. T. mérnök. 1. G. F. felesége nem színésznő. 2. B.-nek a felesége szintén polgári asszony. 3. 35 éves. 4. Sz. J.-nek van felesége. 5. P. 24 éves. — Bánah Sári.

ROYAL ORFEUM

VII, ERZSÉBET-KÖRUT 31. TEL. JÓZS. 121-68

Minden este 1/27 órakor

Vasárnap és ünnepnap délután 1/3 órakor

Szenzációs új műsor!

CSILLAGOK CSILLAGA

Operett, írta: Harmath Imre és Zerkovitz Béla

Dar Dini Easton és Philadelphia 3 Herbert
zsonglőrök excentrikusok kőteltáncos

Adele, Jony, Rudi, Stella

a kis táncos-akrobaták

és a kitűnő színházi és variété-atrakciók!

Verse már megjelent a *Színházi Élet*-ben — *H. Imre és R. Andor*. Amit levelükben megírnak abban igazuk van, de mi sajnos ebben az irányban semmit sem tehetünk.

Bözsike 20. Forduljon a Színészegyesülethez (Baross tér 9.), ott bő felvilágosítást fog találni minden kérdésére. — *Lenke*. 1. II, Palota-tér 5. alatt lakik. 2. Angelc-mester műterme Vilmos császár-ut 14. alatt van.

Dr. Fleisch-léle

SKABOFORM-

Leghamarabb megszűnteti:

KENŐCS UJBÓL KAPHATÓ.
Viszketegséget, sömört, ótvart, rühességet.

Nem piszkít, szagtalan, nappal is használható.

Próbátégely, nagy tégely és családi adagokban. Kapható minden gyógytárban. **Török J.** gyógytára, Budapesten, Főraktár: **Török J.** Király utca 12.

Szakorvosi rendelőintézet

VII., Dohány-utca 39.

Rendel: 11-1 és 4-7 óráig.

ROYAL-KABARÉ

VII, Erzsébet-körút 31. Tel. Józsa. 121-68

MINDEN ESTE 1/2 7 ÓRAKOR

vasár- és ünnepnap d. u. 1/23 órakor

Szenzációs új műsor!

Karinthy Frigyes, Lovászy Károly, Mihály István, Kőváry Gyula, Forró Pál, Uray Dezső és Gosztonyi Ádám
tréfái.

Platina-

hulladékat bármely formában, u. m. ékszerek, láncok, órák, beégető-tűk, stb. a legmagasabb áron vásárol a **platina Dr. Veit Albert,** szakcég

BUDAPEST, Wesselényi-utca 32. Telefon: József 105-47.

VII., István-ut 28. (Murányi-utca sarok.)

Illatszerek
drogeriacikkek

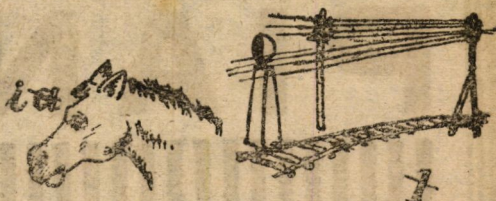
hölgyfodrász és
manikűrszalon

Tulajdonos: Szabó Zoltán gyógyszerész.

Hajszálakat végleg eltávolít **Bach Manci** kozmetikai intézete. Mindennemű szépséghibák kez lése, szeplőeltávolítás, ráncok kisimítása, arcgőzölés és arcmasszázs juttatásos bérletben. Budapest, VII., Almásy-utca 3. szám.

Színházi képrejtvény

Megfejtési határidő 1920. január 24.

A megfejtést és a nyertesek névsorát lapunk 1920. 4. számában közöljük.

A megfejtők között a következő díjakat soroljuk ki:

I. díj: Egy szindarab.

II. díj: Péchy Erzszi arcképe.

III. díj: Egy kotta.

A *Színházi Élet* 1920. 1. számában közölt rejtvény helyes megfejtése: **Ötvenéves férfi.**

Helyesen megfejtették 317-en.

Az I. díjat **Derner Józsa**, IX., Bokréta-u. 3., a II. díjat **Altenburg Emil**, Zoltán-u. 10., a III. díjat **Edes Jolánka**, Székesfehérvár, Széchenyi-u. 120. nyerte el.

A szerkesztésért felelős: **INCZE SÁNDOR**

lgazgató: **MOLNÁR IMRE**

Hangszerek és gramfonok

legjobb és legolcsóbb
beszerzési forrása

Hangszerotthon
FEKETE MINÁLY
mester,
Budapest, VIII., József körút 9

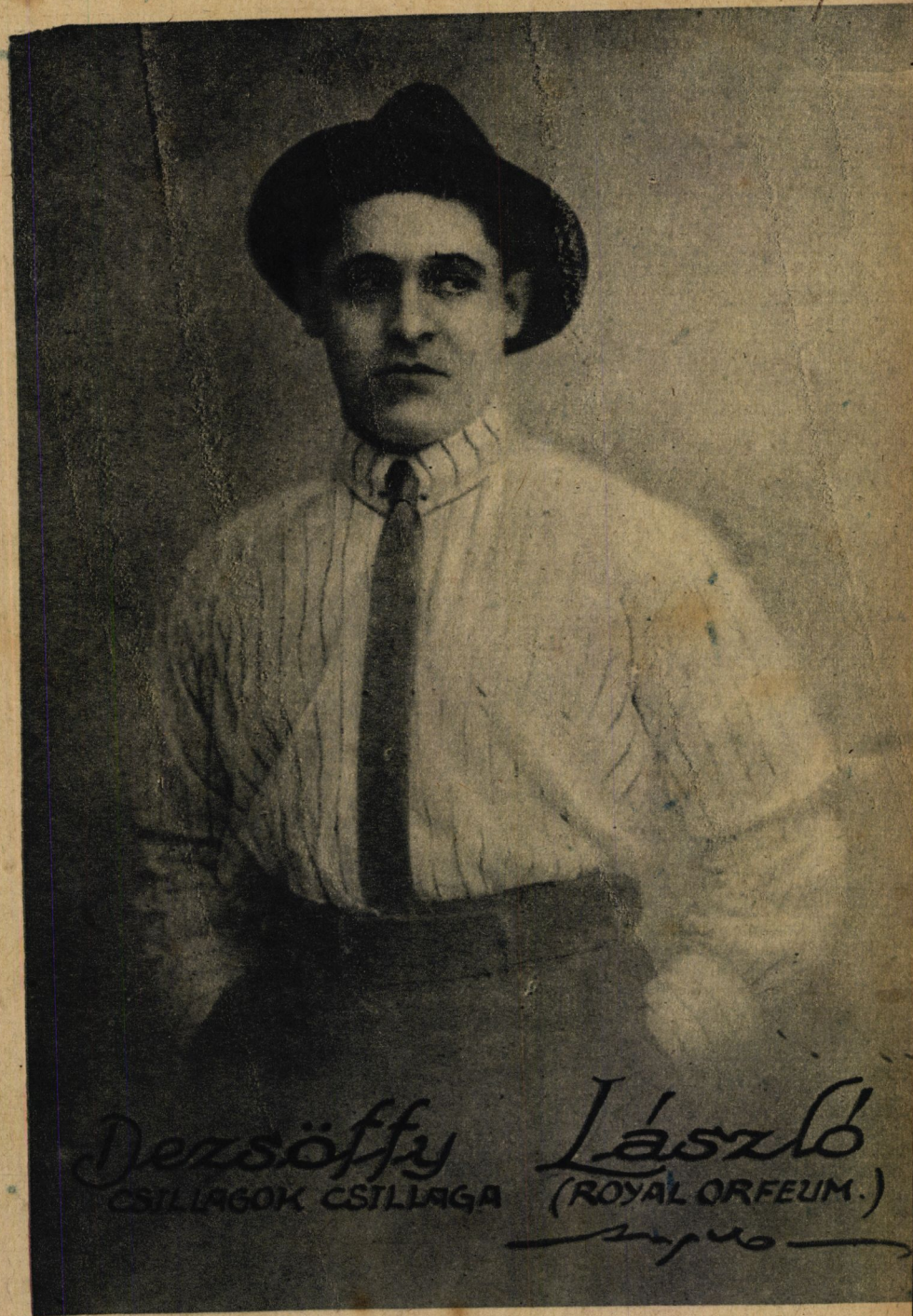
EST LE
MEILLEUR

DE LA
FIGURE

MINDENT TAKARIT DITRICHSTEIN

Nyomatott Thália műintézet kő- és könyvnyomda rt.-nál Budapest V., Csáky-u. 12-14.

Dersöffy László
CSILLAGOK CSILLAGA (ROYAL ORFEUM.)
[Signature]

Belpárosi Színház
"Három csebbe tea"

Sellert J.

Meszáros S.

Pethő A.

Thyris
AVOT